THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
MAY 29 1931
ASTOR, LEN
TILDEN FOUND

The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over CANADA And Abroad

פאליטיש אומאפהענגיג נאציאנאל
א צייטונג וועלכע גיט פרייהייט פון אויסדרוק צו אלע שיכטען.

VOLUME XVIII No 7586 — Wednesday, May 27th, 1931 — יום ד', י"א סיון, פרשה נשא, תרצ"א. — טאראנטא, מיטוואך, דער 27-טער מאי, 1931. — PRICE THREE CENTS

N Y Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK N Y

שטיינבערג'ס לעצטער אפיעל צוריקגעוויזען;

„איך בין גרייט איצט צו שטארבען", זאגט דער צום טויט-פאראורטיילטער

העכסטער געריכט פון קאנאדע דערקלערט, אז ס'איז ניטא קיין גרונט צו אננעהמען שטיינבערג'ס אפיעל. — יוסטיץ־מיניסטער וועט נאך אויפנעהמען די קייס.

אטאווא, מאי 26.

דאס העכסטע געריכט אין קאנאדע, דער סופרים קאורט אף קענעדע, האט היינט ארויסגעגעבען דעם דזשאדזשמענט וועגען דעם אפיעל פון אברהם שטיינבערג. דער דזשאדזשמענט מאכט בטל שטיינבערג'ס אפיעל, מיט דער איינשטימיגער גוטהייסונג פון אלע ריכטער פונ'ם סופרים קאורט.

ארויסגעבענדיג דעם דזשאדזשמענט פונ'ם העכסטען געריכט אין לאנד, האט דער הויפט ריכטער ענגלין דערקלערט, אז ער האט ניט געקענט געפינען קיין גרונט אין דער טענה פון דער פארטיידיגונג, אז די דזשורי איז שלעכט אדרעסירט געווארען פון דעם טרייעל־ריכטער דזשעפערי. דער ריכטער האט אויף קיין שום אופן ניט מיספרעזענטירט די פארטיידיגונג פאר דער דזשורי, האט טשיף דזשאסטיס ענגלין דערקלערט.

לויט זיין מיינונג וואלט בלויז געווען א גרונט צו דערלויבען אן אפיעל, ווען עס וואלט אנגעוויזען געווארען עפעס ניט בינקטליכעס אויף דער געזעצליכער זייט פונ'ם פראצעס. אין דער שטיינבערג קייס, האט דער ריכטער דערקלערט, איז אזעלכעס ניט אנגעוויזען געווארען, גאר די הויפט טענה פון דער פארטיידיגונג איז, אז דער טרייעל ריכטער האט אדרעסירט די דזשורי צום גונסטען דער אנקלאגע — און בלויז אויף דעם דאזיגען איינציגען גרונט, גלויבט דאס העכסטע געריכט פון קאנאדע, איז ניטא קיין גרונט צו דערלויבען שטיינבערג'ס אפיעל.

עס ווייזט אויס, אז די קייס וועט ניט געהן צום פריווי קאנסיל אין ענגלאנד, דערפאר ווייל אלע ריכטער פונ'ם סופרים־קאורט האבען זיך געאייניגט וועגען דעם דזשאדזשמענט. ווען עס וואלט געווען בלויז א מערהייט־באשלוס פון די סופרים־קאורט ריכטער, דאן וואלט אפשר די קייס געקאנט פארגעבראכט ווערען פאר'ן בריווי־קאנסיל, אבער אונטער די איצטיגע אומשטענדען איז אזעלכעס אונמעגליך.

די איינציגע האפנונג וואס איז נאך פארבליבען פאר שטיינבערג'ן איז, דער יוסטיץ מיניסטער האן יוה גאטרי, וועלכער וועט ווארשיינליך רעוויזירען די קייס, איידער שטיינבערג וועט הינגעריכטעט ווערען, דעם 14־טען יולי. דער יוסטיץ מיניסטער וועט אלזא האבען דאס לעצטע ווארט, און סיידען ער זאל אין דער לעצטער מינוט רעקאמענדירען צו באגנאדיגען דעם פאר'משפט'ן, וועט ער מוזען באצאהלען מיט זיין לעבען אין דעם באשטימטען דאטום. אויב שטיינבערג זאל ווירקליך געהאנגען ווערען, וועט ער זיין דער ערשטער איד אין טאראנטא צו באצאהלען מיט זיין לעבען פאר א מארד וואס ער איז באגאנגען.

שטיינבערג האט געזאלט געהאנגען ווערען דעם 21־טען אפריל, אבער זיין הינריכטונג איז אפגעלייגט געווארען ביז דעם 14־טען יולי, פונ'ם טשיף דזשאסטיס פון אנטעריא, סער וויליאם מיולאק, כדי צו געבען שטיינבערג'ס פארטיידיגער גענוג צייט צו אויסקעמפען גערעכטיגקייט פאר איהם, אין פאל דאס העכסטע געריכט אין לאנד זאל דיסמיסען זיין אפיעל.

שטיינבערג'ס פארטיידיגער, קאל. ט. ה. לענאקס, קיי.סי., און י. פ. העלמוט, קיי.סי., האבען נאך ניט געמאכט קיינע סטייטמענטס וועגען זייערע ווייטערדיגע פלענער וואס זיי האבען אין זינען צו טאן, צו ראטעווען שטיינבערג'ן פון דער תליה.. בלויז רבי סאקס האט דערקלערט אז שטיינבערג'ס פריינט וועלען ניט אויפגעבען דעם קאמף ביז דער לעצטער מינוט.

רבי סאקס ברענגט טרויעריגע בשורה צו שטיינבערג'ן. — ער נעהמט אויף די נייעס בראוו און מיט בטחון. — ברעכט אבער שפעטער צוזאמען. — פרוי אויך צוזאמענגעבראכען.

אברהם שטיינבערג, דער טאראנטאר איד וועמענ'ס לעצטער אפיעל צום העכסטען געריכט פון קאנאדע איז דיסמיסד געווארען, האט זיך שוין אינגאנצען אפגעגעבען צום שיקזאל און ווארט מוטיג אויפ'ן טאג ווען די תליה וועט מאכען א סוף צו זיין לעבען.

רבי סעמועל סאקס, וועלכער באזוכט שטיינבערג'ן אין זיין טויטען־צעל כמעט יעדע וואך, זינט ער איז דארט איינגעשפארט געווארען, האט איהם געבראכט די טרויעריגע נייעס וועגען דעם דזשאדזשמענט פונ'ם סופרים קאורט פון קענעדע, און לויט ווי ער האט נעכטען דערקלערט פאר א פארטרעטער פון „זשורנאל" האט ער אויפגענומען די טרויעריגע בשורה גאנץ בראוו און מוטיג.

„ער האט שוין שלום געמאכט מיט'ן געדאנק צו שטארבען ווען דער טאג וועט קומען", האט רבי סאקס דערקלערט צום „זשורנאל". שטיינבערג האט זיך באקלאגט פאר'ן רב, אז ער האט געדארפט קריגען נאך א שאנס צו קענען באווייזען זיין אומשולד. ער איז די גאנצע צייט געווען מיט דער האפנונג, אז א שאנס וועט איהם געגעבען ווערען, און ווען רבי סאקס האט איהם איבערגעגעבען וועגען דעם דזשאדזשמענט איז עס געווען פאר איהם א שטארקער קלאפ. ער האט זיך אבער די גאנצע צייט געשטארקט און האט זיך געהאלטען מוטיג.

נאכדעם אבער ווי רבי סאקס האט איהם שוין געהאט פארלאזען, און שטיינבערג איז ווידער פארבליבען אליין אין טויטען־צעל, האט ער צוזאמענגעבראכען און האט ביטער געוויינט.

שטיינבערג'ס פרוי האט אויך צוזאמענגעבראכען, ווען זי האט זיך דערוואוסט אז איהר מאן האט פארלוירען די לעצטע האפנונג. זי האט פריהער געוואלט געהן צו איהר מאן אין טויטען־צעל, אבער נאך דעם צוזאמענברוך האט זי שוין ניט געקענט געהן צו איהם.

שטיינבערג'ס קינדער האבען ביטער געוויינט. רבי סאקס פלאנט איצט צו זאמלען אונטערשריפטען אויף א פעטיציע וואס זאל דערלאנגט ווערען צום יוסטיץ־מיניסטער. איידער אבער ער מאכט א וועלכען עס איז שריט, וועט ער פריהער זיך זעהן מיט שטיינבערגס לאיערס, האט ער געזאגט צום „זשורנאל"־פארטרעטער.

אברהם שטיינבערג

סאלאמאן דזשאעל, אידישער דימענטען הענדלער מקבר געווארען

לאנדאן, מאי 26, (איטא).

צוויי הונדערט בלומען־קרענצען וועלכע האבען אנגעפילט צעהן אפענע אויטאמאבילען, זענען געווען דער לעצטער טריבוט מיט וועלכער די בריטישע ביזנעס וועלט האט באגלייט צו זיין אייביגער רוה, דעם באריהמטען אידישען דימענטען־הענדלער סאלאמאן דזשאעל, וועלכער איז היינט מקבר געווארען.

ער איז מקבר געווארען אויף א אידישען בית־עלמין, און אלעס איז דורכגעפיהרט געווארען לויט'ן שטרענגען אידישען דין.

גרויסע קולטור אינסטיטוט געעפענט אין מאנטרעאל

מאנטרעאל, מאי 26, (איטא).

א גרויסע אידישע דערציאונגס אינסטיטוציע, די גרעסטע אין גאנץ קאנאדע, וועט דא אפיציעל געעפענט ווערען היינטיגען זונטאג. די דאזיגע אינסטיטוציע וועט דיענען אלס א היים פאר א אידישען לערער סעמינאר, פאר א ישיבה, פאראקיעל סקול, און פאר אנדערע קולטורעלע צוועקען.

די געביידע איז א דריי שטאקיגע, און עס האט געקאסט $200,000 צו אויפבויען זי. דאס געלט איז געשאפען געווארען פון אלגעמיינע ביישטייערונגען.

מאסען־דעמאנסטראציע געגען אידען פאררופען אויף מאנטאג אין מעקסיקא פון הענדלער־פאראיין

מעקסיקא סיטי, מאי 26 (איטא).

גרויס אויפרעגונג הערשט דא איצט צווישען דער אידישער באפעלקערונג, אלס רעזולטאט פון דער מאסען דעמאנסטראציע וואס איז פאררופען געווארען אויף מאנטאג פון דעם פאראיין פון קליינע הענדלער, מיט'ן צוועק צו אגיטירען און קעמפען געגען די אידישע הענדלער.

דער פאראיין איז פארבונדען מיט דער מעקסיקאנער נאציאנאל רעוואלוציאנערער פארטיי, און האט איצט פארעפענטליכט א סקאנדאלעזע בלעטעל אונטערן נאמען "וואז־דעקאמערציא", וואו די גרעסטע מאס פון שמוץ־ווארפעריי און אנטיסעמיטיזם ווערט דארטען געדרוקט. די לעצטע אויסגאבע פון דעם דאזיגען בלעטעל איז דא ערשט דערהאלטען געווארען.

די פראפאגאנדע אין דער פרעסע, איז דער וויכטיגסטער פאקטאר וואס האט געבראכט צו די איצטיגע אונרוהען געגען אידען. פונדעסטוועגען איז פון דער רעגירונג ניט גענומען געווארען קיין שום אקציע געגען דער פרעסע.

דער פאקט איז, אז דאס מעקסיקאנישע פאלק איז ניט אנטיסעמיטיש. די קאמפאניע געגען די אידען, איז הויפטזעכליך געבויט אויף עקאנאמישע יסודות.

חברונ'ער אראבער צופרידען מיט אידישען צוריקקעהר

ירושלים, מאי 26.

20 אראבישע נאטאבלען פון חברון האבען באגעגנט מיט גרויס פייערליכקייט א גרופע אידען וועלכע האבען זיך אומגעקעהרט קיין חברון אויף שבועות מיט א ספר־תורה אויף די הענט. זיי האבען געקושט די תורה און געבעטען פארגעבונג דערפאר וואס אידען זענען דערמארדעט געווארען בעת די פאגראמען.

„די גערעכטיגקייט האט אונז ניט באצאהלט א העלפט פון וואס מיר זענען ווערט", האט איינער פון די אראבער געזאגט צום ספרדישען רב, ר' חיים באדזשא. די אידען זענען פון די אראבער צוגעזאגט געווארען פולע פראטעקציע אויף דער צוקונפט.

א סך אידישע פאמיליעס האבען זיך שוין צוריקגעקעהרט קיין חברון.

13 בוכארע'ר אידען אנגעקומען ענדליך אין ירושלים

ירושלים, מאי 26.

13 אידען פון בוכארא זענען היינט אנגעקומען קיין פאלעסטינע, נאכדעם ווי זיי האבען פערצעהן מאנאטען געוואנדערט דורך אפגאניסטאן, פערסיע, איראק און סיריע. דאס ערשטע פלאץ וואס זיי האבען באזוכט איז געווען דער אפיס פון דער אידישער אגענטור עקזעקוטיווע, וואו זיי האבען אויסגעדריקט זייער הארציגען דאנק, דערפאר וואס די עקזעקוטיווע האט זיך אריינגעמישט און ניט דערלאזען אז זיי זאלען דעפארטירט ווערען צוריק קיין רוסלאנד פון פערסיע.

פארצייטיגע שטאדט אור־כשדים אויסגעגראבען

פילאדעלפיע, מאי 26.

היסטאריש־וויכטיגע טאבעלען, איינער פון וועלכע צייגט אז די פארצייטיגע שטאדט אור־כשדים פון די כאלדעער (כנענים) איז נאך געווען באזעצט אין אזא שפעטער פעריאדע ווי 324 יאר פאר קריסטוס'ן, אונטער דער הערשאפט פון אלעקסאנדער מוקדון, זענען אויסגעגראבען געווארען פון דער פאראייניגטער ארכעאלאגישער עקספעדיציע פון דעם פענסילווייניא אוניווערזיטעט־מוזעאום און דעם בריטישען מוזעאום.

די באקאנטמאכונג וועגען דער אנטדעקונג פון די דאזיגע וויכטיגע טאבעלען, איז געמאכט געווארען פון האריס ה. פ. דזשיין, דירעקטאר פון דעם אוניווערזיטעט מוזעאום, נאכדעם ווי ער האט דערהאלטען א באריכט, וואו עס ווערט איהם איבערגעגעבען מיט אלע איינצעלהייטען וועגען דער אויסגראבונג.

רבי סטיפען וויז קומט מארגען אן אין טאראנטא; היינט אוונט א ספעציעלע קאנפערענץ

דר. סטיפען ס. וויז, דער גרויסער אידישער פיהרער פון אמעריקאנער אידענטום, וועט אנקומען אין טאראנטא מארגען 8 אזייגער פריה, און ער וועט באגעגנט ווערען ביים יוניאן סטיישאן פון א קאמיטע פארטרעטענדיג דעם ציון קאנסיל און דעם פאראייניגטען ארץ ישראל אפיעל. דורכ'ן טאג וועט דר. וויז אפהאלטען קאנפערענצען מיט היגע אידישע כלל טוער און מיט די פיהרער פון דעם גרויסען ארץ ישראל קאמפיין.

ביינאכט ביים גרויסען באנקעט אין די קריסטאל באל רום פון דעם קינג עדווארד האטעל, וועט דר. וויז האלטען זיין רעדע איבער „אונזער חלק אין דער ארץ ישראל ארבייט".

דער באנקעט פאר דר. וויז וועט אהן צווייפעל זיין די אימפאזאנטסטע אידישע פארזאמלונג פאר'ן יאר, אלע אידישע קהלות פון דער פראווינץ אנטעריא וועלען זיין רעפרעזענטירט מיט דעלעגאציעס ביים באנקעט. ביז איצט האבען 32 אידישע ארגאניזאציעס פון טאראנטא אנגענומען די איינלאדונגען פון דער באנקעט קאמיטע, און זיי וועלען זיין פארטראטען יעדע ארגאניזאציע מיט צוויי דעלעגאטען.

היינט, מיטוואך אוונט, וועט פארקומען דער קאנפערענץ פון אלע היגע אידישע ארגאניזאציעס, שוהלען, פאראיינען, און אינסטיטוציעס, אין ציון אינסטיטוט, 206 בעווערלי סטריט.

באקאנטע רעדנער וועלען אדרעסירען די קאנפערענץ. א רעפארט וועט אפגעגעבען ווערען פון די רעדנער ביורא וואס האבען דורך די טעג פון שבועות אדרעסירט די שוהלען, אויך פון ארגאניזאציאנס טשערמאן, מר. ה. ס. ראזענבערג, וואס האט ארגאניזירט די ארבייט צווישען די פארשידענע ארגאניזאציעס.

אלע באאמטע פון די היגע שוהלען און ארגאניזאציעס ווערען דרינגענד אויפגעפאדערט צו אטענדען די היינטיגע קאנפערענץ, וואס איז פון גרויס וויכטיגקייט פאר'ן ערפאלג פון דעם ארץ ישראל'דיגען קאמפיין.

רבנים דארפען באשליסען וועגען כשרות אין ניו יארק

ניו יארק, מאי 26, (איטא).

א קאמיטעט פון 25 ניו יארקער ארטאדאקסישע רבנים און פראמינענטע אידישע כלי־קודש, איז באשטימט געווארען פון מעיאר וואקער, צו אויסארבייטען פלענער און רעקאמענדאציעס, ווי אזוי בעסער צו פארשטארקען דעם כשרות געזעץ אין ניו יארק.

פרוי האט געוואוינט 20 יאר אין קאנאדע, ווערט זי איצט ניט אריינגעלאזען אהער

מרס. וו. דזש. לייאנס, 61 יאר, א געבוירענע אין ענגלאנד, און וועמענ'ס מאן איז דער'הרג'עט געווארען אין דער מלחמה, איז אנטזאגט געווארען פון די קאנאדער אימיגראציאנס־באאמטע צו אריינגעלאזען ווערען צוריק אין קאנאדע, וואו זי האט געוואוינט פאר די לעצטע צוואנציג יאר, דערפאר וואס זי האט זיך געזאמט 9 מאנאטען צו־גאסט ביי איהרען א זוהן אין די פאראייניגטע־שטאטען.

די פרוי האט אפעלירט די קייס קיין אטאווא, אבער קיין ענטשיידונג איז דערווייל נאך ניט דערהאלטען געווארען פון דארט.

די פרוי האט די גאנצע צוואנציג יאר געוואוינט אין וויניפעג, און זי האט אפילו באקומען א פענסיע פון 60 דאלאר א מאנאט פון דער קאנאדער רעגירונג פאר איהר מאנ'ס טויט. לעצטענס איז זי זיך דורכגעפאהרען קיין אמעריקע, וואו איהרער א זוהן וואוינט. דארט האט זי פארבראכט 9 מאנאטען, און ווען זי האט געוואלט אומקעהרען זיך צוריק קיין קאנאדע צו באזוכען איהר טאכטער אין נארט־בעי, האבען די קאנאדער אימיגראציאנס־ באאמטע זיך אנטזאגט צו אריינלאזען זי אהער.

זי איז איצט איינגעשפארט אין אן אמעריקאנער דזשייל.

קינד, אין קריטישען צושטאנד ליידענדיג פון בראנד־וואונדען

אין קינדער האספיטאל געפינט זיך איצט אין א קריטישען צושטאנד דאס 6 יאריגע מיידעלע פעגגי לינדזי, פון 248 ראוזלאון עוועניו, ליידענדיג פון בראנד וואונדען וואס זי האט באקומען, ווען שפילענדיג זיך מיט שוועבעלאך האט זיך איין שוועבעלע אנגעצונדען און ארומגעכאפט איהרע קליידעלאך.

איידער שכנים האבען צייט געהאט צו קומען איהר צו הילף, איז דער גאנצער קערפערל איהרער שוין געווען שרעקליך צוברענט. מרס. יוסטאו, א שכנה, האט זיך אזוי צוברענט די הענט אין א פארזוך צו ראטעווען דאס קינד, אז זי האט געמוזט באהאנדעלט ווערען אין דזשענעראל האספיטאל.

בעסי פעררי ליגט שוין איצט אין צענטער פון בית־עלמין

האמילטאן, מאי 26.

מרס. בעסי פעררי, די דערמארדעטע אידישע פרוי פון דעם געוועזענעם איטאליענישען בוטלייג־קעניג ראקא פעררי, וועט מעהר ניט ליגען "מחוץ לגדר", אויפ'ן אוהב צדק בית־עלמין, ווייל דער צוים איז איצט אפגערוקט געווארען ווייטער, נאכדעם ווי נאך א שטיק לאנד איז צוגעקויפט געווארען.

איהר קבר געפינט זיך שוין איצט פונקט אין צענטער פונ'ם בית עלמין. מען גלויבט אז ראקא פעררי, איהר מאן איז פאראנטווארטליך פאר דעם וואס נאך א שטיק לאנד איז צוגעקויפט געווארען, וועלכעס האט דערמעגליכט אז איהר קבר זאל אריינגענומען ווערען אינוועניג.

ער האט זיך געשעהמט דערמיט וואס איהר קבר איז געווען מחוץ לגדר.

ווייבער זאגען, אז מסתמא איז דא א־זכות.

קאנפערענץ וועגען אידישער ארטאגראפיע איז צום גונסטען פון פאראידישען העברייאישע ווערטער

ווילנע, מאי 26 (איטא).

מיט אן אפשטימונג פון 26 געגען 21 האט די אלוועלטליכע קאנפערענץ וועגען אידישער ארטאגראפיע, היינט גוטגעהייסען אז אלע העברייאישע ווערטער וועלכע ווערען באנוצט אין אידיש, זאלען "געספעלט" ווערען אויף אידיש. אזוי צום ביישפיעל זאל דאס ווארט בעל־מלאכה, זיך אויסשרייבען "באלמעלאכע" און דאס גלייכען.

די קאנפערענץ איז פאררופען געווארען אונטער דער אויפזיכט פון דעם אידיש־וויסענשאפטליכען אינסטיטוט מיט דעם צוועק צו אויסארבייטען א פאראייניגטע מעטאדע ווי אזוי צו שרייבען אידיש און צו אויסריידען ריכטיג אידישע ווערטער.

נאכדעם ווי דער דאזיגער פארשלאג איז גוטגעהייסען געווארען האט די קאנפערענץ אינסטרואירט די פילאלאגישע אפטיילונג פון דעם אידיש־וויסענשאפטליכען אינסטיטוט, צו אויסארבייטען אלע נויטיגע רעגולאציעס וועגען פאראידישען אלע העברייאישע ווערטער אין דער אידישער שפראך.

אורטייל פון מעדזשיסטרייט צו דעפארטירען אימיגראנטען, בטל געמאכט

דער גרעסטער נצחון פאר גערעכטיגקייט, בנוגע דעם אויסלענדער אין קאנאדע, איז נעכטען אפגעהאלטען געווארען אין אסגוד־האל, ווען טשיף דזשאסטעס לעטשפארד, ריידענדיג פאר דעם „סעקאנד דיוויזשאנעל קאורט", האט בטל געמאכט דעם אורטייל פון מעדזשיסטרייט סי. פ. מעקסוועל, פון סט. טאמאס, אנט., וועלכער האט פאר'משפט פיער פוילישע אימיגראנטען צו צוויי מאנאטען דזשייל, און זיי זאלען נאכדעם דעפארטירט ווערען, דערפאר וואס זיי זענען געפונען געווארען שלאפענדיג אין א פראכטצוג.

הויפט־ריכטער לעטשפארד האט מיט די שארפסטע ווערטער קריטיקירט דעם מעדזשיסטרייט פאר זיין אורטייל, און ער האט דערקלערט, אז דער מעדזשיסטרייט האט מיט זיין אורטייל פארגוואלדיגט די גערעכטיגקייט. דער ריכטער האט אויך דערקלערט, אז ער האט נאך אזא פאלשען אורטייל ניט געהערט.

דערפאר וואס די פיער אימיגראנטען זענען שוין אפגעזעסען איין מאנאט אויף דעם חשבון פון זייערע צוויי מאנאטען דזשייל, האט זייער פארטיידיגונגס לאיער, עלעק גוראפסקי, דערקלערט, אזוי שנעל ווי דער הויפט ריכטער האט דעם אורטייל בטל געמאכט, אז א „ריט" וועט תיכף ארויסגענומען ווערען געגען דעם מעדזשיסטרייט, מאנענדיג פון איהם שאדענערזאץ, דערפאר וואס ער האט געשעדיגט די רעפוטאציע פון די פיער יונגעלייט, און אויך דערפאר וואס זיי זענען אומזיסט געזעסען אין דזשייל.

די פיער יונגעלייט זענען: דזשאהן פראדי, גוסטאוו בראצאק, טאני פאקאוואו, און דזשא ברעקענסקי.

די פיער יונגעלייט זענען געקומען אין סט. טאמאס זוכען ארבייט. נאכדעם ווי זיי האבען זיך א גאנצען טאג ארומגעדרעהט זוכענדיג באשעפטיגונג, האבען זיי אין אוונט זיך אריינגעלייגט אין א פראכט־צוג שלאפען. דארט זענען זיי שפעטער געפונען געווארען, און ווען זיי זענען פארגעבראכט געווארען פאר'ן מעדזשיסטרייט, האט ער זיי פאר'משפט צו 2 מאנאטען יעדען פון זיי און נאכדעם צו דעפארטירט ווערען.

דער הויפט ריכטער האט דעם דאזיגען אורטייל פארדאמט.

בריאן וועט בלייבען אויסערן מיניסטער

פאריז, מאי 26.

אריסטיד בריאן, דער אויסערן מיניסטער פון פראנקרייך, האט היינט מסכים געווען צו פארבלייבען ביי זיין אמט אלס אויסערן מיניסטער, אויפ'ן פארלאנג פונ'ם קאבינעט.

אונטערוועלט

שפאנענדער ראמאן פון שטענדיגען קאמף צווישען פארברעכער און געזעץ.

— פון —

מארק סארדעל

(נאכדרוקען פארבאטען)

(פאָרזעצונג)

אין א מאָמענט ארום, אין מיטען דער דריקענדער שטילקייט, האט זיך דערהערט א שוואכער קלאפּ אין טיר. דער קלאפּ איז געווען שוואך, און איז געקומען אזוי ווי פון א קינדערשער, ציטערענדער האנט. נאר אין דער שווערער, גערדיקטער שטילקייט, וואס האט געהערשט אין צימער, איז דער קלאפּ געווען אזוי הויך און שטארק, אז אלע דריי האבען, ווי דערשאסענע, זיך א הויב געטאָן פון זייערע ביינקלאך, קוקענדיג מיט שרעק אויף דער טיר, פון וואנען דער קלאפּ האט זיך געהערט. און קוקענדיג דערנאך מיט ניט ווייניגער שרעק איינער אויפ'ן אנדערען.

— ווער קען דאס זיין? — איז פעטריק געווען דער ערשטער צו עפענען דאס מויל. זיינע ליפּען זענען געווען ווייס און פארטריקענט, און מען האט געקענט הערען ווי די צייהן האבען איהם געקלאַפּט אין מויל.

מיקי, דער געוועזענער פרייז־פייטער האט אריינגעשטעקט דעם קאפּ:

— ס'איז קיינער ניט, באָס — האט ער געזאגט — ס'איז מעקסי.

א זיפץ פון דערלייכטערונג האט זיך ארויסגעריסען פון זייערע אלעמענס הערצער.

— לאז איהם אריין — האט פעטריק געזאגט.

— שור — האט מיקי געענטפערט און האט געעפענט די טיר.

מאַקס איז אריינגעקומען און האט מיט שטילע דערשראָקענע אויגען געקוקט ארום זיך. ער איז געווען בלייך און צורודערט. ער איז מיט שוואכע, ציטערדיגע פיס צוגעגאנגען צום טיש. ער האט גלייך דערפיהלט די אנגעצויגענע און געדריקטע שטימונג. און כאָטש ער האט ניט געקענט פארשטעהן וואס דא קומט פאָר, האט ער געהאט דאס געפיהל, אז באַלד וועט דאַ אויסברעכען א שטורעם צווישען פעטריק און ליגא. ער האט געזעהן דייטליך די שנאה אין זייערע ביידענס אויגען, און ער האט זיך געוואונשען וואס גיכער צו זיין אויף יענער זייט טיר.

ביי זיין אריינקומען האט פעטריק געזוכט צו מאַכען א געמיטליכע מינע און מיט א שמייכעל האט ער זיך געווענדעט צו מאַקס'ן:

— וועל, מעקסי — האט ער געזאגט — האסט געמאַכט א גוטען דזשאַב, הא?

מאַקס האט געשמייכעלט אומבאהאלפען און האט גארנישט געזאגט. ער האט אין דער מינוט געטראַכט, וואס, א שטייגער, וואלט געזאגט זיין מאמע אדער דבורה'לע, ווען זיי וואלטען געוואוסט פארוואס פעטריק האט איהם איצט געלויבט... א נערוועזער ציטער איז איהם דורכגעלאָפען, איבער אלע זיינע גלידער.

זעהענדיג זיין אומבאהאלפענקייט, האט פעטריק אויסגעשטרעקט א האנט צו איהם, אזוי ווי ער וואלט איהם געוואלט דערמוטיגען און ארויסווייזען נאך מעהר פריינדליכקייט צו איהם.

— זעץ זיך, מעקסי, — האט ער געזאגט צו איהם און האט איהם אנגעוויזן אן ארט לעבען זיך — ביזט געקומען אין צייט. מיר האלטען ביים צוטיילען זיך.

ער האט אנגעוויזן מיט דער האנט אויפ'ן זעקעל געלט, וואס איז געלעגען אויפ'ן טיש, און ווידער האט מאַקס דערפיהלט ווי א ציטער נעהמט דורך אלע זיינע גלידער. ער האט פארמאַכט די אויגען און עס האט זיך איהם געדאכט, אז רויטע, פייערדיגע רעדער טאנצען פאר זיינע אויגען.

— אַלרייט, באָס... — האט ער געזאָגט מיט א שטיל קול.

— עס איז זעהר שלעכט, מעקסי — האט פעטריק ווידער זיך געווענדעט אין זיין זייט — וואס איהר האט געמוזט נוצען בליי...

מאַקס האט זיך א צאפּעל געטאָן מיט שרעק. ווי? וויל דער באָס איהם, מעקס'ן באשולדיגען, אז דאס האט ער, מאַקס, געשאָסען יענעם מאן וואס האט זיך זיי געשטעלט אנטקעגען ביים האלד־אפּ אין דעם ליטל ראָק האָטעל?...

מאַקס איז געווען צו נאַאיוו און צו אומערפאַהרען צו פארשטעהן, אז די דאַזיגע ווערטער, פעטריק'ס זענען אייגענטליך געווען געמיינט ניט פאר איהם, מאַקס'ן, נאר פאר ליגא'ן.

די ווערטער האבען געווירקט אזוי ווי א פונק פייער וואס פאלט אריין אין א פאס פולווער. ליגא האט געגעבען א שאר־ארויף די הענט, האט אויסגעשטעלט א פאר בייזע אויגען אויף פעטריק'ן און האט א קלאפּ געטאָן אין טיש.

— איך זאג דיר, אז אלץ איז אַל־רייט! — האט ער אויסגעשריען אזוי שטיל ווי ער האט געקענט באהערשטען זיין אויפרעגונג — וואס האסטו געוואלט, איך זאל זיך לאָזען פון יענעם דארט, דערשיסען?

פעטריק האט זיך דערשראָקען פאר ליגא'ס כעס און ער האט געזוכט איהם צו בארוהיגען מיט א שמייכעלע.

— דארפסט זיך ניט קאָכען אזוי, ליגא — האט ער געזאגט צו איהם — איך האב צו דיר קיין טענות ניט. אבער איך האב דיך פריהער געוואָרענט. האב איך איהם ניט געוואָרענט, מיצי? — פינף הונדערטער צו פינף הונדערטער. דאן האט ער דאס געלט גענומען איינטיילען אין גלייכע חלקים.

(ווערט פארגעזעצט)

דאנקט דעם זשורנאל

געעהרטער רעדאקטער פון "דער אידישער זשורנאל".

איך בין ווירקליך איבערראשט געווארען ווען איך האב געזעהן דעם פרייטאנדיגען "זשורנאל". עס איז איינע פון די שעהנסטע נומערן וועלכע דער "זשורנאל" האט ווען עס איז ארויסגעגעבען.

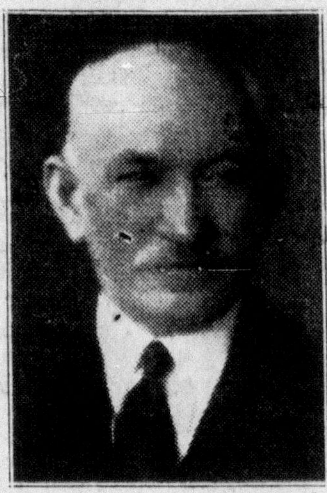

ס. הערים

און די גולת הכותרת איז געווען דער "העברי הצעיר" וואס פארנעהמט ביי איך ליידער אזא קליינעם פּלאץ. אבער איך פארשטעה אז כל התחלות קשות. און איך האף אז איהר וועט דיעזע אפּטיילונג קענען פארגרעסערען. מיט דעם וועט איהר העלפען דער זאך פון דעם חנוך הבנים והבנות אין אונזער שטאדט.

האפענדיג אז איהר וועט פארזעצען די גוטע ארבייט דריק איך אייך אויס מיין פערזענליכען דאנק. און אויך די דאנקבארקייט פון דער באָרד.

מיט אכטונג,

ש. הערערים,

יו"ר ועד החנוך, דת"ת בראנזוויק.

ס. הערים.

47 מיינערס טויט אין אינדיע

אורגאום, אינדיע, מאי 26.

47 מיינערס זענען טויט און מעהר ווי א צעהנדליג פעהלען דערוויל אינגאנצען אלס רעזולטאט פון א פייער וואס האט אויסגעבראכען אין דער נאנדידרוג גאלד מיינע.

ארום 39 מיינערס זענען געראטעוועט געווארען.

עלף דערטרונקען אין קראקוי

קראקוי, מאי 26.

עלף פערזאן זענען דערטרונקען געווארען ניט ווייט פון דאנען, ווען אן איבערגעלאדענע שיף האט זיך איבערגעקעהרט אינ'ם וויסטולא טייך.

א צאהל אנדערע עקסידענטען זענען דא פארגעקומען ארום דעם באהן, ווען ארום 100 קינדער זענען פארלוירען געגאנגען.

פארלוירען

פארלוירען א פאקעט בוק אין איטאנס סטאר אויפ'ן 3־טען פלאר.

באלוינונג צו דעם געפינער. זיך ווענדען אין "זשורנאל" אפיס, מיס פריעדלענד

אקאונטענט־בוקקיפער

12 יאהר עקספיריענס וועט פיהרען אייערע ביכער טייל־צייט אדער אודיטען זיי. פרייזען פון 5 דאלאר מאנאטליך און העכער.

א. א. נאלדענבערג

75 האמוואוד דרייוו.

הילקרעסט W 7504

אויפמערקזאם

סאלאווי דער קוילען דילער

האט זיך צוטיילט מיט'ן פארטנער און ער געהט אריין אין די זעלבע ביזנעס אליין. גיט אייערע ארדערס צו: —

סאלאווי קאול קאמפאני

טעלעפאן לאמבארד 2306

4556-6-25)

דערפארענער איטאליענישער

קאנטראקטאר

מאכט אלערליי צעמענט ארבייט פארשטאפטע דריינס פאריכט, טשימניס פאריכט. זעהט זיך מיט: —

מ. אבאם

509 אסינגטאן עוועניו

טעלעפאן טריניטי 5138.

מאכט די אלטע קאה ווי ניי

גלייכט אויס און פארבט אפּ די פענדערס

סימאנייזט די באדי

און ערשט קלאסיגע ארבייט גאראנטירט

עסטימייטס געגעבען אויפ'ן פארלאנג.

L. BACK & Co.

49 פערל סטריט

איסט פון יארק סט.

טראק באדי בילדערס.

טעל. עלגין 1643.

גאלדענבערג'ס כשר רעסטאראנט

באזונדערע פלעצער פאר

- מילכיגס און פליישיגס -

די אמת'ע כשרה סיסטעם

עקזיסטירט זינט 1908.

275־273 ספעדיינע עוועניו. טעלעפאן טריניטי 0444.

קויפט נישט קיין קוילען ביז איהר זעהט א

קארמאן „בלאוער"

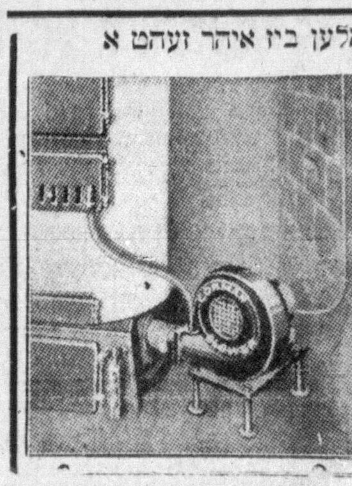

10% רעדאקשאן פון רעגעלען פרייז דורך דעם מאנאט.

שפּארט געלט, צייט און קוילען.

טעלעפאנירט אונז און מיר וועלען עס דעמאנסטרירען

קארמאן אינזשינירינג קא.

81 פארטלאנד סטריט

טעלעפאן עלגין 1428 און עלגין 1429

צו פארקויפען

צו פארקויפען א גראסערי סטאר, אין בעסטען געגענד פון שטאדט, טוט ביזנעס פון 450 ביז 500 דאלאר א וואך. וועט סאקריפייסען, גוטע אורזאכע. טעלעפאנירט קינגסדייל 7623.

4462-5-28)

צו פארקויפען ביליג עלעקטריק פיקסטשורס, פיאנא, טייבעלס, קאנטערס, 519 דאנדעס סטריט וועסט.

4567-5-31)

צו פארקויפען א רעדי־טו־וועיר סטאר. אורזאכע געהט אין מאנופעקטשורינג ביזנעס. שרייבען "זשורנאל" באקס 538.

4552-5-27)

סקרינס פאר טירען און ווינדאס געמאכט צו ארדער. פוירטשטשור געפיקסט טעלעפאן טריניטי J 7868.

354-5-27-31)

סאליד בריק הויז אויסצובייטען פאר א ביזנעס אין א קאנטרי, אדער א קליין שטעדטעל. פרעגען 92 סאסעקס עוו.

4572)

ערשטע קלאס הענד לאונדרי צו פארקויפען. זיכער צו מאכען א לעבען. אורזאכע פאהרט אין קאנטרי. טעלעפאן הילקרעסט 1569.

4581)

קארפענטריי

פרייע עסטימייטס געגעבען אויף דזשענעראל קאנטראקטינג און פארשיעדענע קארפענטער ארבייט, ווי מאדערנע סטאר־פראנטס, גאראדזשעס, פרענטש טיהרען, הארדוואוד פלארינג א. ז. וו. אויך שטעלען מיר איין שעפער און אפיסעס אין אלע טריידס צו מעסיגע פרייזען.

צופרידענהייט גאראנטירט.

אויך מאכען מיר ארבייט אויסער שטאדט

מאדערן בילדערס קאמפאניע

7 ראס סטריט

טעלעפאן טריניטי 9625

קאוטס

צו פארקויפען אלערליי שעהנסטע גוירלס קאוטס, סייזעס פון 3 ביז 16 יאהר. אויך געמאכט צו ארדער.

פאר בארגיינס קומט אין 591 דאנדעס סטריט וועסט, מר. פינקעל.

2500-6-7

חזן ב. וואלאדאווסקי

היגיעניש געשולטער סוירדזשען

מוהל

— אויך —

מאדערנער מסדר קדושין

סורוויסעס אין ענגליש

עלטערען פון קינדער זאלען דאס נעהמען אין אנבעטראכט, ווייל דאס איז דער בענעפיט פון זייערע קינדער

קאנטרי לייט קענען מיך אויך רופען צו זייערע שמחות. איך וועל קיינעם ניט ענטזאגען צו קומען.

וואוינונג 62 בראנזוויק עוועניו.

טעלעפאן קינגסדייל 8832.

ארימע אומזיסט.

פאטראניזירט די איינציגע אידישע ווינדאו קלינינג קאמפאני

NEW YORK WINDOW CLEANING CO.

מיר אטענדען צו אלערהאנד הויז, פעקטארי אפיס און סטאר קלינינג בעסטע ארבייט צו די ביליגסטע פרייזען. מיר מאכען קאנטראקטען מאנאטליך און יעהרליך. 422 באי סטריט. טעלעפאן עדלייד 8087 נאך 7 אוונטען טריניטי M 6520

NEW YORK WINDOW CLEANING CO

427 BAY ST

צו פאררענטען

צו פארענטען א שעהנעם פלעט, הארדוואוד פלארס, אלע מאדערנע קאנווינענס, שאה סטריט, נעבען הארבארד טעלעפאן מעלרויז 1375. קיין עטיק.

4490-5-28)

צו פארענטען ספּייס אין דער פעשיאן בילדינג אויף ספעדיינע עוו. פרעגען בעי קלאוק, מעסיגע רענט

349-5-25-26-27

צו פארענטען 3 רומס, הארדוואוד פלארס, אלע קאנוויניענס, טעלעפאן צו נוצען, אויך גאראדזש. נאכפרעגען 112 קלינטאן סטריט. טעל. טריניטי M 7706.

4555-5-27)

צו פארענטען א פלעט פון 3 אדער 4 רומס, ניי דעקארירט, הארדוואוד פלארס, ווינדע בליינדס, סינק אין קיטשען טעלעפאן, סאליד בריק גאראדזש פאר 2 קארס, אדער פאר א גרויסען טראק. ליידיג דעם 10־טען דזשון. 16 ביטריס סטריט. טריניטי J 2335.

4545-5-27)

צו פארענטען אן 8 רומיגע הויז, ניי דעקארירט. 253 יוקליד עוו.

4564-5-27)

צו פארענטען א סטאר, 6 רומס, גאראדזש, פאסענד פאר פלאמבינג טינסמיט, אדער אנדערע ביזנעס, גוטער ביזנעס פלאץ. טעל. מעלראוז 8833.

4562-5-27)

צו פארענטען א פלעט פון 3 אדער 4 גרויסע, ליכטיגע רומס, נייע דעקארירט, הארדוואוד פלארס, סינק אין קיטשען, אלע קאנוויניענס. פרעגען 18 ראקסטאן ראוד, נאהענט צו דאנדעס.

4568-5-31)

צו פארענטען 2 שעהנע פוירנישד רומס, מיט אדער אהן באארד, 322 ספעדיינע עוו.

4548-5-27)

צו פארענטען 2 פוירנישד אדער ניט געפוירנישט רומס, שאוער אין באדרום, נייע היים. 45 ראשהאלם דרייוו.

4559-5-27)

צו פארענטען א פלעט פון 3 אדער 4 רומס, גאראדזש, אלע קאנוויניענס, — 331 שאה סטריט.

4547-5-27)

צו פארענטען א דופּלעקס, 7 רומס, הארדוואוד פלארס, הייסע וואסער, פרענטש טירען, אלע קאנוויניענס. 388 מענינג עוו. פרעגען 387 מארקהאם סט. טעלעפאן טריניטי 7756.

4558-5-29)

צו פארענטען א פלעט פון 3 רומס, גוט פאר א יונג קאפעל, הארדוואוד פלארס אלע קאנוויניענס, אנטקעגען פארק. 35 גארוויל עוו. טריניטי W 9337.

4551-5-27)

צו פארענטען א פלעט פון 4 רומס, הארדוואוד פלארס, טעלעפאן, סטים היט, אלע קאנוויניענס. פרעגען 25 סיסעל סט. טעלעפאן טריניטי 1411.

4514-5-28)

צו פארענטען א פלעט אין א נייער היים, גאראדזש, ניי דעקארירט, פאר א קליינער. קליינער פאמיליע — פרעגען 54 בראק עוו.

4588-5-28)

צו פארענטען א פלעט פון 2 אדער 3 רומס, הארדוואוד פלארס, ניי דעקארירט, סינק אין קיטשען, ווינדע בליינדס, סעפּערעט געז. 9 ביטריס סטריט. טעלעפאן טריניטי W 7671.

4574-5-28)

צו פארענטען 2 שעהנע גרויסע ליכטיגע רומס מיט אלע קאנוויניענס. פרעגען 250 יוראן סטריט. טעל. קינגסדייל 0051.

4578-5-31)

צו פארענטען 2 רומס אדער פלעט, אלע קאנוויניענס, 45 מערסער סטריט, טעלעפאן עדלייד 6200. פרעגען אין דער פריה.

4579)

פעקטארי פלעט צו פארענטען, 6 מאשינען און מאטאר, איינגעפיקסט, עלעקטריק לייטס, געז, טייבעלס, סטים היט, ביליג רענט, פרעגען 315 קאלעדזש נעבען ספעדיינע, פרעגען דזשעניטאר, אדער מעקס אייכלער, טעל. מעלראוז 5983 פון 12 ביז 2 נאך מיטאג.

4569-5-28)

$35, צו פארענטען אן אפּארטמענט, 5 רומס מיט אלע קאנוויניענס. דזשעניטאר סערוויס. פרעגען 60 יוראן סטריט. — דזשעניטאר, אדער טריניטי 3206. מר. סעמיועלס.

355-5-28)

קארפענטער

פאר אלערליי קארפענטער ארבייט. הויז ארבייט, פעקטארי ארבייט, פראנט סטארס, ווערענדעס און הארדוואוד פלארס.

א. געלמאן

989 דאנדעס סט. וועסט

טעלעפאן טריניטי 3934

פארלאנגט

פארלאנגט א פאזישאן אלס דרייווער ביי קלאוקס. קען אויך מענעדזשען א שאפּ. שרייבט "זשורנאל" באקס 537.

4550-5-27)

פארלאנגט עקספּיריענסד ווייטרעס אין דעם וועלקאם רעסטאראן, 322 ספעדיינע עוו.

4549-5-27)

פארלאנגט א פארטנער מיט געלט צו קוילען ביזנעס. טעלעפאנירט לאמבארד 2306 מר. סאלווי.

4557-5-28)

פארלאנגט א מיידעל אין א פרוכט סטאר זי מעג זיין א גרינע. נאר זאל האבען עקספּיריענסד אין ביזנעס. פרעגען 64 קענזינגטאן עוו. בארינסקי'ס פרוכט מארקעט.

4566-5-27)

פארלאנגט א באי און א מיידעל צו ארבייטען אין א קאנפעקשאנערי סטאר. פרעגען 141 דאנדעס סטריט איסט.

351-5-28)

פארלאנגט א באי מיט א בייסיקעל, וועכענטליכע ווידזשעס מיט קאמישאן. פרעגען דויינטי באקס לאנטש. 145 יארק סטריט.

352)

פארלאנגט א וואטש פרוי נאכצוקוקען נאך קראנקע ביי דער נאכט. פרעגען מ. בראון, סופּערינטענדענט פון מושב זקנים, 31 סיסעל סטריט.

353-5-29)

פארלאנגט א פאזישאן אלס קוק אין קאנטרי האטעלס, אדער קעמפּס. גוטע רעפערענס. טריניטי 1940. פון 8 ביז 11. און פון 5 ביז 7 אין אוונט.

4584-5-28)

פארלאנגט צו טאן קארפענטער און פייפערהענגינג ארבייט. 326 באטהורסט סטריט.

4583-5-28)

אקשאניר פארלאנגט צו ראנען א סייל. פרעגען 911 דאנדעס וועסט. — פרעגען באלד.

4582)

פארלאנגט אריינצוגעהן אלס פארטנער אין גוטע ביזנעס. קען אינוועסטען געלט. שרייבען "זשורנאל" באקס 539.

4577)

מאן זוכט ארבייט ביי פיינטינג און קארפענטערי. טעלעפאן טריניטי 1904.

4573-5-28)

פארלאנגט צו טאן פיינטינג און פייפערהענגינג ארבייט. טעלעפאן עדלייד 3558. 12 יוראן סטריט.

4575)

פיינטער און פייפערהענגער, זוכט ארבייט. 907 דאנדעס סטריט וועסט. — טעלעפאן טריניטי W 1638.

4580)

א דייטשער יונגערמאן פארלאנגט א דזשאב אלס דיש־וואשער. פרעגען 216½ מענינג עוו. טעל. טריניטי J 1883.

4571-5-28)

איך האב געלט צו לייען אויף

מארטגעדזשעס

ערשטע, צווייטע און דריטע

CHAS. COBLENS

423 יוקליד עוו.

טעלעפאן טריניטי W 3079

איך קויף אויך צווייטע מארטגעדזשעס

עפישענט בעליף סוירוויס

קאלמאן און קאמפאני

בעיליפס און קאלעקטארס

81 וויקטאריא סטריט

טעלעפאן וויייוערלי 7713.

שפייז פעקלאך
אייערע קרובים
אין רוסלאנד

חפץ האט אראנזשירט אין יוראפ פארבינדונגען צושטעלען זיכער שנעל און ביליג שפייז פעקלאך אין יעדע שטעדטעל אין רוסלאנד. אויסוואהל פון אלערליי שפייזען. ביליגע פרייזען. פרישע שפייזען נעפאקט אין יוראפ.

קומט, שרייבט, טעלעפאנירט:

חפצ'ס שיפס קאנטאר

DOMINION TICKET OFFICE

143 קווין סט. וועסט

(עדלייד 5971)

געלט געשיקט. — שיפסקארטען, אינשורענס, מארגידזשעס. — סיטיזען פייפערס.

אָרדערט אייערע

סיינס

פון דעם גוט באוואוסטען אידישען סיין פיינטער. 19 יאהר אין טרייד.

לואיס ווינער

309 ספעדיינע עוו.

נעבען דיארסי סט.

טעל. טריניטי 1431

ביליגע פרייזען און שעהנע ארבייט.

די בעסטע טייל ארבייט אין שטאדט

געמאכט פון דערפאהרענעם טיילינג קאנטראקטאר צו אייער בעסטער צופרידענהייט.

קיטשענס, באטרומס, בוטשער פענסטער, סטאר פראנטס א. א. וו. צו זעהר ביליגע און צוטריטליכע פרייזען.

מאכט קאנוויניענס אין אייער הויז. איך גיב א פרייען עסטימייט. רופט אפ: —

J. MORGENSTERN

21 ROSEBERRY AVE.

Tel. TRinity 1960J

אונטערזוכט אייערע אויגען, און קריגט די ריכטיגע גלעזער. דער איינציגער ספעציאליסט, וועלכער איז אויטאריזירט פון גאווערנמענט אלס האבען זיך פאראייניגט צו מאכען א

אפטאמעטריסט

און אפטישען

דר. הענרי הערריס

279 קאלעדזש סט.

(לעבען ספעדיינא)

אפען ביז 9 אוהר אין אוונט.

Dr. Henry Harris

EYESIGHT SPECIALIST

Phone Trinity 6604

279 College St. near Spadina

Open until 9 p. m.

רעוו. פ. דאלגאף

דער באריהמטער

מוהל

ספעציאליסט

אנערקענט אין אלע האספיטעלער פון אלע דאקטוירים

413 Dovercourt Road

TELEPHONES;

Lom. 1220 Tr. 7830j El. 3086

די קאנגא
מעדיצינען

ליידט איהר פון עקזימא, רינגווארם סאריעסעס, אנדערע שלעכטע הויט קראנקהייט, דאן נוצט דעם וואונדערבארען מעדיצינישען זאלב קאנגא סעוו. און אויב איהר ליידעט פון כראנישען רהומאטיזם, שטייפע גליעדער א טשעסט קאלד אדער אזוי א שלעכטען קאלד, דאן רייבט זיך איין מיט קאנגא לינימענט. צו באקומען ביי סינגער ברידער (דראגיסטען) 26 קווין איסט. עלגין 7512

SINGER BROS., DRUGGISTS

26 Queen St. E. Elgin 7512

מיר דעליווערן און שיקען אויך ביי מעיל. פאסטיידזש פריי.

ליידט איר פון א ברוך?

(ראפטשורד)

ווען איהר ליידעט פון א ברוך דאן מוזט איהר ערשטענס האבען א גוטע טראס און צווייטענס גוטע צונעפיט. און דאס קענט איהר נאר ביי די סינגער ברידער, ווייל זיי זיינען די איינציגע אידישע אגענטען פון דער אמעריקאנער גרעסטער טראס קאמפ און ספעציאליסטען אין דעם פאך.

נייעס ביי אונז אין שטאדט

יצחק כרמל ביי די פרויען פיאנערען

היינט אווענט וועט יצחק כרמל, דער גוט באקאנטער ציוניסטישער דירעקטאר אדרעסירען דעם פרויען פיאנערען קלוב, וועגען דעם קומענדיגען ציוניסטישען קאנגרעס.

די פרויען פיאנערען ארבייטען איצט ווי די ביהנען צו פארענדיגען זייער קאמפיין פאר די חלוצות, דורך זייער לעצטער אונטערנעמונג פון סעזאן, דעם פוד סייל באזאר.

היינט, מיטוואך אווענט, קומט פאר זייער אלגעמיינער 'שאוער' פאר דעם באזאר. אין פארבאנד הויז, 24 סיסעל סטריט, צו וועלכען חוץ זייערע אייגענע חברות זענען אויך געלאדען א סך פריינט און באקאנטע.

משולח פון בארימטער ישיבה א גאסט אין טאראנטא

אין שטאדט געפינט זיך יעצט הרב שלמה פרידמאן, דער משולח פון ר' שמעון סקאפ'ס וועלט בארימטער ישיבה אין גראדנע.

דער ווירדיגער רב שלמה פרידמאן, וועלכער איז אליין אויך א וויכטיגער תלמיד חכם, געפינט זיך דא אין א וויכטיגער שליחות, צו שאפען פאנדען פאר דער גראדנער ישיבה.

די ישיבה איז פאר א לאנגע צייט געווען דער ליבלינג פון ארטאדאקסישען אידענטום. זי האט ארויסגעגעבען פון זיך פיעלע אידישע תלמידי חכמים, וואס פארנעמען וויכטיגע פלעצער אין אידישען גייסטיגען לעבען. און עס איז א יושר, אז טאראנטא זאל ווי געהעריג אויפנעהמען דעם גאסט און זיין שליחות.

זוכט ארום פייער און געפינט איהם אין אייגענע קליידער

צווישען די פיעלע פייערען, וואס האבען אויסגעבראכען אין וויקטאריא דעי, איז געווען איינער, וואס איז דורכגעגאנגען פארהעלטניסמעסיג רואיג און אהן קרבנות, כאטש ער איז געווען פארבונדען מיט גענוג שרעק.

די קינדער האבען אנגעצונדען זייער פייערווערק ביי זיך אין הויף הינטער'ן הויז און די מאמע איז געשטאנען א ווייליע מיט זיי און זיך צוגעקוקט. גענוג געזעהן, איז זי אריין אין הויז. זי איז אבער באלד ארויסגעקומען און דערצעהלט די קינדער, אז זי שפירט, אז אין ערגעץ ברענט דא, נאר זי קען נישט אויסגעפינען וואו. די קינדער האבען גוט ארומגעקוקט דעם פלאץ און בארואיגט דער מאמען, אז קיין פייער איז נישטא. אין עטליכע מינוט ארום איז זי ווידער ארויס צו זיי מיט א זיכערקייט, אז דער פייער איז אין הויז. די קינדער זענען אריין אין הויז און געזוכט דעם פייער, ביז... זיי האבען איהם געפונען — אין דער מוטער'ס קליידער.

שטעהענדיג צו נאהענט צו די פייערווערק, האט א פונק זיך באהאלטען אין איהרע קליידער און דארט געטליעט, און דערפאר האט זי עס נישט געקענט געפינען.

דער שאדען האט זיך באגרענעצט מיט פארברענען דאס קלייד.

אויטאמאביל גנבים אנטלויפען פון פאליסמאן אויף א מאטארסייקעל

א גייעג איבער פיעלע גאסען פון דעם צפון מערב טייל פון שטאדט, האט אנגעהאלטען א לענגערע צייט און האט שיעור נישט אומגעבראכט א פאליסמאן, וואס האט זיך נאכגעיאגט נאך גנבים פון אן אויטאמאביל.

נעכטען פארטאג האט די היגע פאליציי געקראגען א ידיעה, אז אן אויטאמאביל איז גע'גנב'עט געווארען אין אשאווא, און דערביי איז אנגעגעבען געווארען דער לייסענס נומער פון דער קאר.

מאטארסייקעל פאליסמאן עוואנס האט די קאר באמערקט אויף סט. קלעיר עוועניו, און האט אנגעהויבען זי נאכיאגען ארויף ארלינגטאן, איבער ראשטאן, אויף וואהען, צוריק צו ארלינגטאן און אזוי ווייטער.

די קאר מיט'ן מאטארסייקעל זענען געפלויגען צו 60 מייל א שעה און ווען איינמאל איז דעם פאליסמאן שוין געלונגען זיך דערנעהענטערען צו דער קאר, האבען זיי איהם ארויסגעשטופט אויפ'ן טראטואר און שיעור נישט אומגעווארפען דעם מאטארסייקעל מיט'ן פאליסמאן. דאס האט זיך איבערגעחזר'ט עטליכע מאל. און ווען דער פאליסמאן האט אויסגעשאסען אין דער לופטען, זיי צו ווארנען, האבען זיי אנגעהויבען יאגען נאך שטארקער.

סוף כל סוף זענען זיי ארויפגעפאהרען אויף נישט קיין געפלאסטערטען וועג און דער פאליסמאן אין מאטארסייקעל איז ווייט אפגעשטאנען, און האט געמוזט אויפגעבען דאס גייעג.

די קאר האט מען נאכדעם געפונען אין וועסטאן, שטעהענדיג אויפ'ן וועג א ליידיגע.

"SALADA" TEA

די טיי וואס קומט צו אייך

„פריש פון די גערטנער"

גיט א "ליפט" עטליכע אינגלאך, פארפארט אין האספיטאל מיט צוויי פון זיי

סיסעל ברעי, פון קאלעדזש סטריט, איז געפאהרען אויף פראנט סטריט, פאר באטהורסט האט ער אריינגענומען צו זיך אין טראק אריין דעם 14 יאהריגען קענעטה קייט. א בלאק ווייטער האבען איהם געבעטען א "ליפט" נאך 3 אינגלאך. ער האט זיי אויך אריינגענומען.

נישט ווייט פון פארטלאנד האט די קאר זיך אזא ווארף געטאן, אז קייט האט פארלארען דעם קאנטראל איבער דער קאר און איידער ער איז געקומען צו זיך, איז זיין טראק אריינגעפאהרען אין א סטריט קאר. בערי איז געפלויגען צו דער ווינדשילד און האט מיט'ן גלאז זיך צושניטען זיין קאפ.

גארדיען הארקס וואס איז געפאהרען לעבען איהם האט אויך געקראגען וואונדען פון דעם צובראכענעם גלאז. די אנדערע 3 אינגלאך זענען אפגעקומען מיט לייכטע וואונדען.

נייער פליה פעלד ווערט דערעפענט אין טאראנטא דעם 27־טען יוני

ווי עס ווערט פארשטאנען וועט מעיאר סטיווארט זיך באטייליגען אין דער צערעמאניע פון דערעפענען דעם נייעם פליה פעלד פון דעם טאראנטא פליה קלוב, שבת דעם 27־טען יוני.

די אלע פליה מאשינען, וואס באלאנגען צום קלוב זענען שוין אריבערגעפיהרט געווארען אויף דעם נייעם פעלד.

צו דער דערעפענונגס צערעמאניע זענען איינגעלאדען געווארען פליהער פון פארשידענע קאנאדער פליה קלובען מיט זייערע עראפלאנען. עס ווערט דערווארטעט, אז איבער 30 עראפלאנען זאלען זיך צונויפקלייבען אויפ'ן פעלד אין דעם טאג.

בלומען פלאנצען גע'גנב'עט פון פארק

נאכדעם ווי די פאליציי האט דערהאלטען קלאגעס, אז בלומען פלאנצען ווערען גע'גנב'עט פון רידזשענט פארק אויף דאנדעס, וועסט, האבען דעטעקטיווס אנגעהויבען אכטונג צו געבען אויף דעם פארק, כדי אויסצוגעפינען דעם שולדיגען.

נעכטען פריה האבען זיי געטראפען דעם בארבער אברהם זאלסאן, מיט א שאפינג בעג און אין איהם עטליכע פלאנצען פון דעם פארק. און זיי האבען איהם ארעסטירט. ווי די פאליציי דערקלעהרט, האבען זיי אין זיין בארבער שאפ, אויף דאנדעס איסט געפונען נאך א צאל פון די בלומען פלאנצען, וואס זענען פון פארק צוגענומען געווארען.

מאן ארעסטירט פאר שלאגען ווייב ווען זי בעט איהם געלט

מאריס וואלקין, פון דאנדעס סטריט, איסט, איז ארעסטירט געווארען אויף דער קלאגע פון שלאגען זיין פרוי, ווען זי איז געקומען צו איהם נאך געלט.

וואלקין איז צושיידט מיט זיין פרוי, און ער דארף איהר געבען וועכענטליך צום לעבען. ווען זי איז געקומען, שבת, נאכ'ן געלט, האט ער איהר אנגעבראכען די ביינער.

סעמועל גאלדענבורג מארגען אווענט אין סטענדערד טעאטער

דער באריהמטער ראמאנטישער שויספיעלער, סעמועל גאלדינבורג, וועלכער האט זיך ניט לאנג צוריק אומגעקעהרט פון א טור איבער ארגענטינא, וועט מארגען דאנערשטאג אווענט אויפטרעטען אין סטענדערד טעאטער מיט א קאמפאניע פון געקליבענע קינסטלער אין הערי קאלמאנאוויטש'עס נייע פיעסע "א מענש איז ניט קיין מלאך".

סעמועל גאלדינבורג איז צו גוט באקאנט דעם טאראנטאר אידישען טעאטער עולם, אז מען זאל איהם דארפען פארשטעלען. דאס איז אויך דער פאל מיט מאנכע פון זיינע מיטשפיעלער, ווי יעטא צווערלינג, עני נאטאנזאהן, סימאר העכטצייט, גערטרוד ווייניק, ראובן וועגדראף און חיים טויבער, וועלכע האבען דא אין שטאדט געשפיעלט איינינע מאל.

אט איז די מיינונג פון איינעם פון די פיעלע טעאטער קריטיקערס וועלכע האבען די פיעסע געזעהען און געלויבט:

'ווען איהר זיצט אין טעאטער און זעהט די פארשטעלונג האט איהר הנאה סיי פון דעם שפיעלען אויף דער ביהנע, סיי פון דער אויפפיהרונג, סיי פון דער רעזשי, און סיי פון דעם עולם וועלכער קומט און צייגט ארויס זיין צופרידענהייט און דאנקבארקייט ווען מען גיט איהם עפעס בעסערס און שענערס.

אזא פארשטעלונג וואס גאלדענבערג גיט אונז מיט קאלמאנאוויטשעס נייער פיעסע "א מענש איז ניט קיין מלאך", לאזט זיך לאנג געדענקען. א יעדע פערזאן אין דער פיעסע, איז א טיפ וואס איז אינטערעסאנט סיי אין דעם אינהאלט, און סיי אין דעם אויסזעהן.

גאלדענבערג האט געבויט די רעזשי פון דער פיעסע, אויף דעם אויסשליסליכען שפיעל און צוזאמענשטויס פון די פערזאנען, און זייער באנעהמען זיך איינער צום צווייטען. א יעדער שויספיעלער ברענגט ארויס יעדען וויכטיגען מאמענט יעדען גראטעסק, יעדען שארזש. און דער פולער ענטוויקלונג פון דער האנדלונג. און עס איז א פארגעניגען צו זיצען אין טעאטער און צו זעהן דאס שפיעלען פון די אקטיארען, און הערען די לעבעדיגע דיאלאגען, וואס ווערען ארויסגעבראכט אין לויף פון דער האנדלונג פון א "מענש איז ניט קיין מלאך"'".

די אידען אין טאראנטא וועלען זיכער קומען געבען גאלדענבורגען א געהעריגען קבלת פנים.

ציוניזם-וואוהין

(פארזעצונג פון פיידוש 5)

קער־ליגע האט גאראנטירט די דאזיגע רעכט. און איצט? איצט מאכט פוילען גאנצע פאגראמען אויף די גאליציאנער אוקראינער, און איז זיכער אז די פעלקער־ליגע וועט איהר גארניט טאן.

מען וואלט געקענט ברענגען נאך פיעל אילוסטראציעס, אבער, איך דענק, אז די פאקטען וואס איך האב שוין געבראכט זענען גענוג אז מיר זאלען פון זיי אפלערנען א מוסר־השכל. דער מוסר־השכל איז אזוי. די פעלקער־ליגע איז דער ממונה אויף זעהר פיעל אינטערנאציאנאלע אפמאכען און פארפליכטונגען. די פעלקער־ליגע דארף דאס שטעהן אויף דער וואך, אז אט די אלע אפמאכען זאלען אפגעהיט ווערען. ווערען פיעל פון די אפמאכען געבראכען, און די פארפליכטונגען ניט דערפילט — און די פעלקער־ליגע טוט גארניט. ספעציעל איז די פעלקער־ליגע מאכטלאז ווען די פארפליכטונגען ווערען פארלעצט פון א גרויס־מאכט. דעם מאנדאט אויף ארץ־ישראל האט די פעלקער ליגע איבערגעגעבען צו גרויס־בריטאן, און כפי גרויס־בריטאן איז אויך א גרויס־מאכט — איז דאס איבעריגע שוין גאנץ קלאהר...

פונדעסטוועגען מיינט נאך ניט דאס אלעס, אז מיר דארפען זיך ניט ווענדען צו דער פעלקער־ליגע ווען עמיצער וויל באגעהן אן עולה געגען אונז. אדרבה, עס איז גאנץ מעגליך אפילו, אז די פעלקער־ליגע זאל פון צייט צו צייט מסכים זיין צו דער גערעכטיגקייט פון אונזערע טענות — און אויך ווען די טענות זענען געווענדעט געגען ענגלאנד, הגם אין דעם הינזיכט איז מעהר ענטשיידענד די שנאת, ווי די אהבת מרדכי — די ליעבע צו אונז...

ווי די זאך זאל ניט זיין, קעגען ענגלאנד קען די פעלקער־ליגע אונז דינען אלס א גאנץ גוטער שטעקען, הגם דאס הייסט ניט אז ענגלאנד מוז תמיד מורא האבען פאר דעם שטעקען. אט ווייסען מיר דאך אז פוילען וועלכע איז פיעל שוואכער פון ענגלאנד, האלט אנגעקסירט ווילנע אויסדריקליך קעגען דעם ווילען פון דער פעלקער־ליגע, און שרעקט זיך גארניט איבער פאר דער לעצטער...

גאנץ אנדערש אבער איז די לאגע ווען עס קומט צו די אראבער. די פעלקער־ליגע קען זעהר ווייניג משפיע זיין אויף דעם מופטי און זיין קליקע אז זיי זאלען בייטען זייער באציהונג צו אונז, אדער אז זיי זאלען מעהר ניט פלאנעווען קיין שחיטות אויף אונז. דער כח פון דער פעלקער־ליגע איז דערווייל נאר א מאראלישער — און אונזערע אראבישע שונאים שרעקען זיך דערווייל זעהר ווייניג אפ פאר מאראלישע כחות. מעגליך, אז די לאגע וואלט געווען גאנץ אנדערש ווען די פעלקער־ליגע זאל פארמאגען אייגענע מיליטער און זאל דאס וועלען שיקען קיין ארץ ישראל. דערווייל פארמאגט ניט די פעלקער־ליגע קיין פיזישען כח, און כל זמן זי פארמאגט איהם ניט, קען זי ניט האבען קיין גרויסע השפעה, אפילו ווען זי זאל דאס וועלען, אויף אונזערע שונאים אין ארץ ישראל.

און אויב די פעלקער־ליגע איז ניט אזא גוואלדיגע אפהיטערין פון יושר, און אויב איהר השפעה אויף ענגלאנד איז קליין, און אויב אויף די ארץ ישראל אראבער האט זי גאר קיין השפעה ניט — ווערט פאר אונז קלאהר, אז די וועלכע באמיהען זיך אונז איינצורערען אז די פעלקער־ליגע קען זיין אונזער גואל, זענען ניט גערעכט.

איז דאס טרויעריג, אבער — אמת.

פייפער הענגינג און פיינטינג

אייער אלט בעקאנטער פייפערהענגער און פיינטער נעהמט אן קאנטראקטס דזשאבס צו די ביליגסטע פרייזען. די בעסטע ארבייט גאראנטירט קיין דזשאב צו קליין אדער צו גרויס. עסטימייטס פריי. רומס געפייפערט פאר 6 דאלאר און העכער מיט מיין פייפער.

ספעציעלע אויטסייד פיינטינג. רופט אונז איידער איהר זעהט אנדערע.

לאידברוק 2350.

4192-6-7

פאראייניגטער ארץ ישראל קאמפיין

אין טאראנטא

קוואטא 50.000 דאלאר

דער קעמפיין וועט ערעפענט ווערען

דאנערשטאג אווענט מאי דעם 28-טען מיט א גרויסען באנקעט אין קינג עדווארד האטעל

רבי סטיפען ס. וויז

אמעריקא'ס אידישער טריביון וועט זיין דער גאסט רעדנער

דער קאמפיין ווערט אנגעפירט פון דאנערשטאג אווענט מאי 28-טען ביז זונטאג ביינאכט יוני דעם 7-טען

אלע היגע שוהלען, פאראיינען און ארגאניזאציעס, מוזען זיין פארטראטען ביים גרויסען אידישען יום טוב, ווען די אידען וואס האבען ליעב ציון און זענען געבליבען טריי צום אידישען פאלק וועלען זיין פארזאמעלט אין דער קריסטאל באל רום אין קינג עדווארד האטעל, ווען דער גרויסער אידישער טריביון, דר. וויז וועט מיט גרויס פייערליכקייט און מיט זיין גרויסען טאלאנט, וועט ער ברענגען צו די היגע אידען א מעסעדזש פון טרייסט און האפענונג.

מיר רופען אייך, אידען פון טאראנטא, צו דעם גרויסען אידישען פייערטאג, דאנערשטאג ביינאכט, מאי דעם 28־טען צום גרויסען ציון באנקעט. **די פיהרער פון אלע אידישע ארגאניזאציעס טארען ניט פעהלען ביי דער שמחה.**

אין דעם קעמפיין וואס וועט נאכפאלגען דעם באנקעט וועלען מיר זיך ווענדען מיט קאמיטעס צו די פיעלע טויזענטער היגע אידען. אונזערע קאמיטעס וועלען צו אייך, אידען פון טאראנטא, קומען, אין אייערע סטארס, שעפער, פאבריקען, און אייערע היימען. **די צעהן טעג פונ'ם קעמפיין וועלען זיין עשרת ימי תשובה צו די היגע אידען.** טעג וואס איהר זאלט קומען נעהענטער צו אונזער פאלק, באטראכטען אונזערע פראבלעמען און זיך אפגעבען א חשבון הנפש, און ביישטייערן אייער שטייער צו דער אויפבויאונג פון דער אידישער נאציאנאלער היים אין ארץ ישראל.

נקום ונבנה,

דער פאראייניגטער ארץ ישראל אפיעל.

דייוויד דונקעלמאן, עהרען טשערמאן.
מ. געלבער
ס. קראניק
מ. וויינסטאק, עהרען וויים־טשערלייט.
ע. פוללען,
טשערמאן פון דער באנקעט קאמיטע
הענרי ס. ראזענבערג,
טשערמאן פאר ארגאניזאציעס.
עדווארד ע. געלבער, טשערמאן

מאיר וו. וויסגאל, וויים־טשערמאן
ס. הערדרים, טרעזשורער
ב. ווייס, סעקרעטאר
יצחק כרמל, דירעקטאר
מרס. ד. דונקעלמאן } טשערלייט פון דער
מרס. ל. מ. שווארץ } פרויען אפטיילונג.
טשערלייט **רבי סעמיועל סאקס**
רעדנער קאמיטע **ראבי מאריס אייזענדראט**

קיינמאל א קראץ...
אבער--וואס פאר א גלאנץ!

איינע פון די שעהנע זאכען וועגען א ווייסען עמאלירטען סינק איז, וואס עס בעט זיך ביי אייך איהר זאלט עס האלטען ווייס.

איינע פון די שעהנע זאכען וועגען באן אמי איז, וואס עס מאכט אייך אזוי לייכט צו האלטען די סינקס אזוי גלאנציג ריין. טרעפט אמאל דער אראנדזש קוועטשער קערט זיך איבער! אדער דער קאווע טעפעל פאלט ארויס פון האנט — פול מיט געמאלענער קאווע! האט שטענדיג באן אמי!

עטליכע טרייסעל מיט דעם שניי ווייסען פאודער און עטליכע מאל פלינק א רייב. נישטא שוין די פלעקען, ריין איז דער סינק. ריין יא — און נישט צוקראצט. באן אמי קראצט קיינמאל נישט. באן אמי האט נישט קיין ריח. באן אמי מאכט קיינמאל נישט רויט אדער הארט אייערע הענט. ווערט פארקויפט אין אלע גראסערים.

Bon Ami

פאודער
קעיק און

לאיערס דזש. דזש. גלעס און אי פ. היקלע
— פון —
גלעס, דיקלער און קא.
רום 501 דאמיניאן בילדינג, 465 בעי סט.
אפיס טעלעפאן עדעלייד 1168 — 1169
אלגעמיינע, ציווילע און קרימינעלע לאו־פראקטיק
געלט געליען און אינוועסטירט אויף מארטגעדזשעס.

טעלעפאן עדלייד 6201. הויז טעלעפאן מעלראז 6730.
לאיער פיליפ דאווידסאן
באריסטער, סאליסיטאר, נאטערי פאבליק א. ז. וו.
810 סטערלינג טאוער בילדינג
372 בעי סטריט
געלט צו לייען אויף ערשטע און צווייטע מארטגיידזשעס.
ספעציעלע אויפמערקזאנקייט פאר קרימינעלע קייסעס.

אפיס:
45 ריטשמאנד סט. וועסט
705 סענטראל בילדינג
אפיס טעלעפאן:
וויווערלי 2211
הויז טעלעפאן מעלראז 4718.
לאיער ב. וויינבערג כ.א.
באריסטער, סאליסיטאר, נאטערי פאבליק
געלט צו לייען אויף מארגיידזשעס.
מארגיידזשעס געקויפט.

THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
PUBLISHED BY
JOURNAL PUBLICATIONS OF TORONTO LIMITED
N. FRIEDLAND, President
542 DUNDAS ST. WEST, Telephone Trinity 6830-6831
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O., Toronto, January 22nd, 1913
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL TORONTO, ONT. 25

די אידען וועלען געדיינקען וואס קאנאדע האט פאר זיי געטאן

אין מערץ פון דאס יאר איז געווארען הונדערט יאר זייט די אידען אין קאנאדע האבען באקומען גלייכע ציווילע און פאליטישע פרייהייט אין קאנאדע.

דעם 16-טען מערץ, 1831 האט סעמועל בעקאנקאורט הארט אריינגעטראגען א געזעץ-פראיעקט אין דער לעגיסלאטור צו געבען די אידען גלייכע פאליטישע און ציווילע רעכט. די זעלבע רעכט ווי עס האבען געהאט די אנדערע טיילען פון דער באפעלקערונג.

דער געזעץ-פראיעקט איז געשטיצט געווארען פון א גרויסע צאל לעגיסלאטור מיטגלידער, און עס איז געווארען א געזעץ.

זייט דאן האט דער איד אין קאנאדע גלייכע רעכט אויף אלע געביטען. דער איד האט מיט א פולער האנט באצאלט קאנאדע דערפאר.

דער איד האט, אלס פיאנער, געהאלפען אנטוויקלען קאנאדע אויף אלע געביטען, און קוקט מען איבער די קאנאדער געשיכטע, איז ניטא קיין איין צווייג אין איר אנטוויקלונג, אין וועלכען די אידען זאלען ניט האבען גענומען א פראמינענטען אנטייל. אין אייניגע צווייגען מער און אין אייניגע ווייניגער.

האט דער איד הארט געהאלפען אנטוויקלען און אוועקשטעלען די קאנאדער פינאנצען אויף א סאלידען באזיס און אנטוויקלען אן אינטערנאציאנאלען האנדעל דורך א געזונטער באנק סיסטעם.

האט דער איד דזשאזעף אנטוויקעלט די עלעקטרישע אינדוסטריע אין קאנאדע, און אזוי, איבער דעם גאנצען גאנג פון דער קאנאדער געשיכטע ציהט זיך אידישע ארבייט פאר קאנאדע ווי א רויטער שנור ביז היינט צו טאג.

די אידישע דאנקבארקייט צו קאנאדע איז א פארדינטע, ווייל קאנאדע האט אין דער הינזיכט געוויזען א גוטען ביישפיעל, און עס איז מעגליך, אז א דאנק דער האנדלונג פון קאנאדע אין באצוג צו געבען אידען גלייך-בארעכטיגונג, האבען עס דערנאך אנדערע לענדער געטאן.

קאנאדע האט אין דער הינזיכט געוויזען א גוטען ביישפיעל דער מוטער-לאנד, ענגלאנד, וואו אידען האבען נאך צו יענער צייט ניט געהאט קיין גלייכבארעכטיגונג און אידען האבען ניט געקענט זיצען אין ענגלישען פארלאמענט. ערשט מיט 35 יאר שפעטער, אין 1866 האבען די אידען אין ענגלאנד באקומען די זעלבע רעכט ווי די אידען אין קאנאדע.

צוויי יאר נאכדעם ווי קאנאדע האט געגעבען אידען גלייכבארעכטיגונג, דאס הייסט, אין 1833, האט לארד מעקאולי אריינגעבראכט א פראיעקט אין ענגלישען פארלאמענט, אז אידען זאלען מעגען דערוויילט ווערען אלס פארלאמענט מיטגלידער און דער פראיעקט איז צוריקגעוויזען געווארען מיט א גרויסער מערהייט.

מיט 15 יאר שפעטער, דאס הייסט, אין 1848, האט דער פארלאמענט מיטגליעד ר. ל. שעל געפאדערט אין ענגלישען פארלאמענט, אז אידען זאלען באקומען גלייכע רעכט. און ניט אכטענדיג וואס ער האט דאן באקומען א באדייטענדע שטיצע פון פילע פארלאמענט מיטגלידער, איז דאך זיין פאדערונג אפגעווארפען געווארען.

צעהן מאל האט דער ענגלישער פארלאמענט אנגענומען א געזעץ פאר אידישער גלייכבארעכטיגונג אין ענגלאנד. ביז די לארדען הויז האט ענדליך צו דעם צוגעשטימט.

קאנאדע איז אויפ'ן געביט פון געבען אידען גלייכבארעכטיגונג געווען א פיאנערין און האט געוויזען אנדערע לענדער א ביישפיעל. און די אידען אין קאנאדע וועלען דאס ניט פארגעסען.

די אידען וועלען אלע מאל געדענקען די פרייהייט, וועלכע זיי האבען אין קאנאדע.

א סטאטיסטיק וועלכע איז דער שטארקסטער ארגומענט

גענוג ארגומענטען זענען אנגעגעבען געווארען פאר דעם, אז קאנאדע דארף ניט האלטען פארשלאסען אירע טויערען פאר אימיגראנטען פון אייראפא. גענוג איז די פראגע דעבאטירט געווארען פון יעדען שטאנדפונקט, דאך געהט די פראגע וועגען פארשלאסענע אדער אפענע טויערען פאר אימיגראנטען אין קאנאדע קיינמאל ניט ארונטער פון טאג-ארדנונג.

דאס איז דערפאר, ווייל די פראגע איז איינע פון די אנגעווייטאגסטע. דערפאר, וואס אזוי לאנג ווי עס וועלען זיין אימיגראנטען, וועלכע ווילען אריינפארען אין קאנאדע, און אזוי לאנג ווי קאנאדע וועט זיין א לאנד, וועלכע נויטיגט זיך אין אימיגראנטען, וועט די פראגע ניט אויפגעהערט דיסקוטירט צו ווערען.

דער שטארקסטער ארגומענט פאר פרייער אימיגראציע אין קאנאדע איז, אהן צווייפעל, דער סטאטיסטישער באריכט, וועלכער איז די טעג פארעפענטליכט געווארען פון דער דאמיניאן סטאטיסטישער ביורא וועגען געבורטען און טויטען-פאלען.

די ביורא באריכטעט, אז אין קאנאדער שטעדט, וועלכע האבען א באפעלקערונג פון צעהן טויזענט און מעהר, איז די צאל געבורטען אין חודש אפריל פון דאס יאר געווען מיט איבער הונדערט ווייניגער איידער אין דעם זעלבען חודש אין דעם פארגאנגענעם יאר, אדער זיין גענויער, מיט 160 ווייניגער. ווייל אין אפריל פון דאס יאר זענען אין די דערמאנטע שטעדט געבוירען געווארען 7427 קינדער, און אין פאר-א-יאריגען חודש אפריל זענען געבוירען געווארען 7587.

פארגלייכענדיג די דאזיגע סטאטיסטיק מיט די ציפערען פון דעם וויפיעל הייראטען עס זענען אין חודש אפריל געווען, זעהט מען, אז אי די געבורטען, און אויך די הייראטען האבען זיך פארקלענערט. גלייכצייטיג האט זיך דער פראצענט פון טויטען-פאלען פארגרעסערט.

עס איז ניט נויטיג פון דעם צו ציהען קיין שלוסען, אז קאנאדע האלט שוין ביים פארלירען איר באפעלקערונג. אז אויב די צאל הייראטען און די צאל געבורטען ווערען פארקלענערט און די טויטענפאלען פארגרעסערען זיך, האלט שוין קאנאדע ביים אונטערגעהן. אבער דאס איז א גאר שטארקער ארגומענט פאר אביסעל א פרייערער אימיגראציע.

עס איז מעגליך, אז אין דער פארקלענערטער צאל הייראטען איז שולדיג דער עקאנאמיש-געדריקטער צושטאנד אין לאנד. עס איז אויך מעגליך, אז דאס איז די אורזאכע פון דער פארקלענערטער צאל געבורטען. וועט עס דען העלפען קאנאדע וואקסען?

ציפערען ריידען אלע מאל העכער און איבערצייגענדער איידער ווערטערליכע ארגומענטען.

ווען די געבורטען וואלטען ניט געפאלען, דארף אויך קאנאדע האבען נאך א היבש ביסעל מענשען מאטעריאל אויסצופילען דאס לאנד. זי מוז עס אבער האבען ווען מען נעמט אין אכט די איבענגעבראכטע ציפערען. וועלען זיך אונזערע געזעצגעבער פארטראכטען וועגען דעם?

ווען סין קומט צו הילף זיין ברודער הבל

(א בריעף פון לאס אנדזשעלעס)

פון יחזקאל בראנשטיין

אין די צייטען פון „פראספעריטי" און פיבערהאפטען געיעג נאך „ריעל עסטייט" אין קאליפארניעלאנד, האט זיך דא אין לאס אנדזשעלעס פאנאנדערגעבליהט א היבשער אידישער ישוב, וואס האט אנגעהויבען צו מאכען שבת פאר זיך אליין, און אויפגעבויט א רייע אידישע אינסטיטוציע מיט וועלכע יעדער אידישער ישוב מעג זיך איבערנעהמען. דעם בעסטען אויסדרוק פון אידישער עקשנות האט די אידישע לאס אנדזשעלעס פארקערפערט אין איינער פון אונזערע שעהנסטע נאציאנאלע אינסטיטוציעס — דעם לאס אנדזשעלעס'ער אידישען סאנאטאריום און עקס פיישענטס האום, וואו עס געפינען זיך טאג-טעגליך 220 נפשות — קאנסאמפטיוו קראנקע מענשען, וואס קומען אהער פון גאנץ אמעריקע און קאנאדע.

די גוטע צייטען פון „גאלדענע גליקען" זענען שוין אבער ליידער פון לאנג פאראיבער; דער ליסט פון אפליקאנטען פון דעם ל. א. סאנאטאריום און עקס פיישענטס האום פארגרעסערט זיך טאג-טעגליך און די איבער 500 פאציענטען וואס ווערען יעהרליך באהאנדעלט אין די דערמאנטע צווילינג-אנשטאלטען, ווילען און דארפען עסען און קריגען די נויטיגע מעדיצינישע באהאנדלונג ניט נאר פאר זייערע קראנקע לונגען, נאר אויך פאר אלע אנדערע חולאת'ן וואס אנטוויקלען זיך ביי זיי מיט דער צייט.

דער קריזיס וואס האט אלעמען אהן אויסנאהם באריהרט, האט ניט נאר ניט אויסגעמידען דעם ל. א. סאנאטאריום און עקס פיישענטס האום, נאר זיי הויפטזעכליך אוועקגעשטעלט אין אזא פארצווייפעלטער לאגע, ווען זיי מוזען לעבען פון האנט צום מויל, און עס טרעפט ניט איינמאל, ווען די האנט איז ניט קרעפטיג גענוג דאס מויל צו דערלאנגען... די חובות וואקסען פון טאג צו טאג — 92 טויזענט דאלאר איז מען שולדיג אין „אפענע אקאונטס" — און דאס טראגישסטע פון אלץ איז, וואס עס מערקט זיך ניט קיין סימן פון אן עקאנאמישען אומבייט וואס זאל די צווילינג אנשטאלטען ארויספיהרען פון דער פארצווייפעלטער לאגע אין וועלכער זיי געפינען זיך.

„אז א מענש טרינקט זיך, — לויט אן אידיש פאלקס-ווארט — כאפט ער זיך אן אן א שטרוי", און אז אן אינסטיטוציע ווערט — עקאנאמיש — אריינגעווארפען אין פארצווייפלונג, איז זי געצוואונגען צו טאן אלץ וואס ס'איז מעגליך, זיך צו ראטעווען פון אונטערגיינג, אין די אינטערעסען פון די קראנקע פאציענטען — צוליעב וועלכע זי האט זיך ארגאניזירט. האט די פארוואלטונג פון דעם ל. א. סאנאטאריום און עקס פיישענטס האום פארווארפען א נעץ אויף אלע פראנטען, און אן הערואישען קאמף פאר דער עקזיסטענץ פון דער אינסטיטוציע. קאמיטעס האבען זיך ארגאניזירט, און קאמפיינס מיט דעם סלאגאן: „ראטעוועט דעם סאנאטאריום", האבען זיך אנגעהויבען און האלטען נאך איצט אויך אן. און דא איז געשעהן א פאל וואס קלינגט ווי א לעגענדע, און ווערט באוואונדערט פון יעדען איינעם וואס איז דערמיט באקאנט.

דאס איז די מעשה:—

די אנגעשטעלטע אין דעם סאנאטאריום, די דאקטוירים, נוירסעס און אלע ארויסהעלפערס — האבען זיך פרייוויליג ארגאניזירט אין א „ראטעוועט דעם סאנאטאריום" קאמיטעט. חוץ זייערע אייגענע ביישטייערונגען האט יעדער איינער פון זיי, פרייוויליג זיך אונטערגענומען, צו שאפען א באשטימטען מינימום צווישען זיינע פריינט, אייגענע און באקאנטע, פאר דעם ל. א. סאנאטאריום.

צווישען די אנגעשטעלטע אין דעם ל. א. סאנאטאריום געפינען זיך אויך עטליכע גויים. דער ל. א. סאנאטאריום האט אויך א פאולטרי און דעירי פארם", וואס פראדוצירט מילך, אייער און עהנליכע פראדוקטען, פאר דעם דירעקטען נוצען פון די פאציענטען. דער פארוואלטער פון דער פארם איז — א גוי. זיין נאמען איז — דזשאן ארמסטראנג. אט דער דזשאן ארמסטראנג איז ניט נאר א גוטער פארוואלטער פון דעם פארם, נאר קאנטיג אויך א גוטער מענש. האט ער אליין בייגעשטייערט צו דעם „ראטעוועט דעם סאנאטאריום"-פאנד, 176 דאלאר, און אויף זיין באשיידענעם אופן אנגעגאנגען מיט זיין טעגליכער רוטינע ארבייט. אין א שעהנעם פריהמארגען געשעהט אבער אן אומגליק, איינע פון די בהמות לייגט זיך אוועק און — פגר'ט. מיט דעם אוועק'פגר'ן פון אט דער בהמה איז אנטשטאנען א פראבלעם פאר דער פארוואלטונג פון דעם ל. א. סאנאטאריום, ענטוועדער צו קריגען אן אנדער בהמה, אדער רעדוצירען די מילך פאר די פאציענטען. דא איז געקומען אונזער קין צו הילף הבל'ען און אויף דעם פשוט'סטען אופן דערקלעהרט: — „אזוי ווי איך און מיין ווייב קענען זיך באגיינגען מיט א מינימום, און די פאציענטען מוזען האבען א מאקסימום מילך, בין איך אויך מנדר א קוה פאר דעם „פאולטרי און דעירי פאר" פון דעם ל. א. אידישען סאנאטאריום"

און דזשאן ארמסטראנג האט אויך געקויפט א קוה!

אזוי איז קין געקומען צו הילף הבל'ן, ווען הבל — אין דער פערזאניפיקאציע פון דעם ל. א. אידישען סאנאטאריום — האט זיך גענויטיגט אין קין'ס — דזשאן ארמסטראנג'ס — הילף.

דער ארץ ישראל פאוויליאן אויף דער אינטערנאציאנאלער קאלאניאל אויסשטעלונג

:-:

פון י. שעכטמאן

פראנקרייך איז, נאך ענגלאנד, די גרעסטע קאלאניאל מלוכה אין דער וועלט. די צייטען פון דער שארפער קאנקורענץ אויפ'ן געביט פון דער קאלאניאל פאליטיק צווישען ענגלאנד און פראנקרייך זענען איצט, ברוך השם, פארביי. אבער א טיפע באהאלטענע אמביציע באשטימט נאך היינט אין גרויסער מאס פראנקרייכס פאליטישע ליניע בנוגע איהרע קאלאניעס. פראנקרייך וויל כסדר באווייזען, אז אויך איהרע קאלאניאלע דערגרייכונגען, איהרע קאלאניזאטארישע לייסטונגען, שטעהען ניט אפ פון די ענגלישע. און באלד נאך דעם ווי ענגלאנד האט ארגאניזירט אין וועמבלי די באמת גראנדיעזע און אימפאזאנטע קאלאניאלע וועלט אויסשטעלונג, איז אין די פראנצויזישע קאלאניאל-פאליטישע קרייזען געבוירען געווארען דער געדאנק צו ענטפערען אויף דער דאזיגער מעכטיגער דעמאנסטראציע פון דעם ענגלישען קאלאניאלען זשעני מיט א מין רעוואנש-אויסשטעלונג, וואס זאל דעמאנסטרירען פאר דער גאנצער וועלט, אז אויך פראנקרייך איז א פיהרענדער כוח אין דער קאלאניאל פאליטיק און אז אויך זי האט מיט וואס גרויס צו האלטען זיך.

אינדיא-כינא, מאדאגאסקאר, טוניס, אלזשיר, מאראקא — אויף דאס אלץ האט פראנקרייך א גרונט שטאלץ צו זיין און זי וויל אין א "אייגענער" אויסשטעלונג צו ווייזען איהרע שעהנסטע קאלאניעס אין דעם גינסטיגסטען ליכט. און שוין אין משך פון עטליכע יאהר ווערען אין שטילען געפיהרט גרויסע צוגרייטונגס ארבייטען אין דעם קאלאסאלען ווענסענער וואלד, 3 קילאמעטער פון פאריז, אויף א שטח פון 1,700,000 קוו. מעטער א ספעציעלער קאמיטעט, בראש מיט'ן באקאנטען מארשאל ליאטי. דעם געוועזענעם מיליטערישען גובערנאטאר פון מאראקא, האט אויסגעארבייט א גראנדיעזען פלאן. און ווי דורך א כישוף איז אויסגעוואקסען לעבען פאריז א בונטע, אייגענארטיגע, אזיאטיש-אפריקאנישע וועלט, מיט טעמפלען און שלעסער, מיט א פאנטאסטישער אריענטאלישער ארכיטעקטור — ווי א בילד פון איין טויזענט און איין נאכט.

צווישען די אלע פראכט-געביידעס, אויף וועלכע דער פראנצויזישער שטאאט האט אויסגעגעבען קאלאסאלע סומעס, וועט דער ארץ ישראל פאוויליאן זעלבסטפארשטענדליך ניט קענען אויסנעהמען מיט זיין גרויסקייט און מיט רייכקייט. ארץ ישראל איז אן ענגלישע מאנדאטען-לאנד, אבער די ענגלישע רעגירונג האט זעלבסטפארשטענדליך ניט געליגט קיין פינגער אין קאלט וואסער און קיין איין פעני ניט אויסגעגעבען כדי אויסצובויען א פאלעסטינא-פאוויליאן אויף דער פאלעסטינישער קאלאניאל אויסשטעלונג. אויך די ציוניסטישע ארגאניזאציע און די אידישע אגענץ אלס אזעלכע האבען ניט געפונען קיין געלט כדי מעגליך צו מאכען די שאפונג פון אזא פאוויליאן. און אויב ארץ ישראל וועט דאך זיין פארטראטען אויף דער אלוועלטליכער דעמאנסטראציע פון די קאלאניאלע דערגרייכונגען איז דאס כמעט אויסשליסליך א דאנק דער פערזענליכער איניציאטיוו פון דעם באקאנטען איבערגעגעבענעם פריינד פון דער אידישער נאציאנאלער היים אין ארץ ישראל, דעם פראנצויזישען סענאטאר, געוועזענעם מיניסטער זשוסטען גאדאר

זשוסטען גאדאר איז דער פרעזידענט פון דער געזעלשאפט פראנק פאלעסטין, און לויט זיין איניציאטיוו האט דעם פאטראנאט איבער דעם ארץ ישראל פאוויליאן איבערגענומען די האנדעלס-קאמערץ ביי דער דאזיגער געזעלשאפט. זשוסטען גאדאר'ן איז אויך געלונגען צוצוציהען צו דעם פאטראנאזש-קאמיטעט געוויסע רייכע און איינפלוסרייכע פראנצויזיש-אידישע קרייזען, און אויך די פארטרעטער פון דעם אליאנס איזראעליט אוניווערסעל און פון דער אידישער קאנסיסטאריע אין פראנקרייך.

דעם גרעסטען טייל פון די מיטלען וואס זיינען נויטיג געווען פאר דער שאפונג האט — אויך א דאנק דער השתדלות פון זשוסטען גאדאר — געגעבען דער "פאטער פון דער אידישער קאלאניזאציע אין ארץ ישראל", דער אלטער באראן עדמונד ראטשילד.

די קאלאניאל-אויסשטעלונג איז נאך ניט געעפענט. פיבערהאפט ארבייט מען אין אלע פאוויליאנען, כדי באצייטענס צו פארענדיגען אלע נויטיגע הכנות און כדי מען זאל קענען דעם 6-טען מאי אפיציעל עפענען די טויערען פון דער אויסשטעלונג.

אויף דער א"י פאוויליאן איז נאך ניט אנטגילטיג פארטיג, אבער ביים באזוך פון דער אויסשטעלונג באמערקט מען שוין זיין געביידע, וואס איז שוין כמעט פארטיג.

דער ארכיטעקטאר, וועלכער האט אויסגעארבייט דעם פלאן פון דעם פאוויליאן, האט אויסגעוויילט פאר איהם אן אייגענארטיגען סימבאל: דער פאוויליאן וועט האבען די פארם פון קבר רחל. א סך האבען זיך אפילו געוואונדערט: פארוואס גראד קבר רחל? איז דען דאס א פאסענדער סימבאל פאר דער זיך אויפבויענדער ארץ ישראל, פאר א פאוויליאן, וואס מוז געבען א פארשטעלונג וועגען דער אידישער ארבייט און דער אידישער שאפונג? מענשען, וואס שטעהען נאהענט צו דער זאך, ענטפערען אויף דער קשיה אזוי:

דאס איז א סימבאל פון דעם, ווי אזוי די אידען מאכען פון א וויסטען און פארנאכלעסיגטען לאנד, פון א לאנד א קבר, א טעמפעל פון ארבייט און פון א שאפונג. אבער געה דערקלעהר דעם דאזיגען טיפען סימבאל א דורכשניטליכען באזוכער פון דער אויסשטעלונג! ער וועט געוויס האבען די פארשטעלונג, אז ארץ ישראל איז נאך ביז היינט א היסטארישער רעמיניסאנץ, א לאנד פון דענקמעלער און הייליגע קברים.

אין דעם פאוויליאן גופא הערשט נאך דערווייל תהו ובהו.

איטאליענישע ארבייטער פארענדיגען זיין אויסבויאונג. דער ארץ ישראל קינסטלער סאפאזשניקאוו, וועמען דער ארץ ישראל'דיגער אויסשטעלונגס קאמיטעט און די רעדאקציע פון "מסחר ותעשיה" האבען אנפארטרויט די קינסטלערישע אויספוצונג פון דעם פאוויליאן דרעהט זך ארום אין די ליידיגע זאלען און ארבייט אויס אנטגילטיג דעם פראיעקט פון די קיאסקען, פון די שילדען און פון דער פארטיילונג פון די עקספאנאנטען.

די עקספאנאנטען גופא זיינען נאך דערווייל ניט אנגענומען, זיי ליגען נאך אין דעם צאל-אמט אין מארסעל. אבער פון טאג צו טאג דערווארט מען זיי. און עטליכע טעג ארום וועט אויך קומען דער פרעזיצענדער פון דעם ארץ ישראל'דיגען אויסשטעלונגס קאמיטעט, מאיר דיזענגאף, און דאן וועלען די ליידיגע זאלען זיך אנפילען מיט לעבען, מיט ארץ-ישראל'דיגע פראדוקטען, מיט דיאגראמען בילדער און, לאמיר האפען, מיט טויזענטער און טויזענטער בעזוכער.

דער ארץ ישראל פאוויליאן וועט מוזען ווערען א מעכטיגער כלי-זין פון טאטזאכען-פראפאגאנדע פאר דעם אויפבוי פון ארץ ישראל. די שפראך פון פאקטען און פון ציפערען וועט מוזען איבערציינען יעדען אין די גרויסע קאלאניזאטארישע און ציוויליזאטארישע לייסטונגען און דערגרייכונגען פון דעם אידישען פאלק אין ארץ ישראל אין די היגע ציוניסטישע קרייזען איז מען אבער זייער אומצופרידען מיט דעם, וואס איבער דער דאזיגער גרויסער דעמאנסטראציע פון דעם אידישען שאפונגס-גייסט אין זיין היימאט-לאנד וועט ניט פלאטערען די אידישע נאציאנאלע פאן, די פאהן, אונטער וועלכער עס איז געבוירען און גרויס געווארען דאס אלץ, וואס דער ארץ ישראל פאוויליאן אויף דער אויסשטעלונג וועט אנטהאלטען. אזוי האט באשלאסען — — אין דער אפוועזענהייט פון זשוסטען גאדאר — דער פאריזער פאטראנאזש-קאמיטעט פון דעם פאוויליאן. אין דעם דאזיגען קאמיטעט געהען אריין די פראנצויזיש אידישע אגענציקרייזען, וועלכע האבען שטארק מורא פאר דער ציוניסטישער פאהן און ווילען ניט מען זאל זיי קענען חושד זיין אין א "אידיש שאוועניזם". זיי האבען די גאנצע צייט געשטרעבט, אז דער ארץ ישראל פאוויליאן אויף דער קאלאניאלער אויסשטעלונג זאל ניט טראגען אן אויסגעשפראכען אידישען כאראקטער, זיי האבען די גאנצע צייט זיך באמיהט איהם צו פארוואנדלען אין "א נאציאנאלען אידיש-אראבישען פאוויליאן". און זיי האבען געפונען פאר נויטיג זיך אפצוזאגען פון דער בלוי-ווייסער פאהן און האבען באשלאסען, אז איבער דעם ארץ ישראל פאוויליאן וועלען פלאטערען נאך צוויי פאהנען: א פראנצויזישע און אן ענגלישע. דער דאזיגער באשלוס האט ארויסגערופען א טיפען אומרוה אין אלע נאציאנאלע און ציוניסטישע קרייזען. מען האפט נאך אז עס וועט דאך געלינגען דעם באשלוס צו רעווידירען.

הונדערטער טויזענטער מענשען וועלען קומען צו דער פאריזער קאלאניאל אויסשטעלונג. די פראנצויזישע רעגירונג האט געטאן אלץ, כדי צו פארלייכטערען דאס קומען צו דער אויסשטעלונג: פאספארטען, וויזעס, באהן בילעטען — אויף די אלע געביטען וועלען געגעבען ווערען די גרעסטע פריווילעגיעס. די אלע הונדערטער טויזענטער מענשען וועלען בלי שום ספק זיך אויף א רגע אפשטעלען ביי דעם ארץ ישראל פאוויליאן און דער איינדרוק, וואס זיי וועלען באקומען פון דער נייער אידישער ארץ ישראל הענגט איינגאנצען אפ פון דעם, ווי אזוי דער פאוויליאן וועט צוגעגרייט ווערען. די צוגרייטונגס ארבייטען געפינען זיך אין גוטע הענט: זיי זיינען דורכגעפיהרט געווארען פון די אנפיהרער פון "מסחר ותעשיה", וואס האבען שוין א גרויסע ערפאהרונג אין אזעלכע אונטערנעהמונגען. ווי מען גיט אונז איבער וועלען באזונדערס גוט זיין פארטראטען די "פיקא", די אראנזשען פלאנטאציעס, מקוה ישראל און

(פארזעצונג אויף פיידזש 6)

ליכט און שאטען

פון אברהמיל

וועהרענד די וויסענשאפט מיט איהר אימפעטיגען פראגרעס איז בכח צו טראקטירען אונז טאג-טעגליך מיט נייע איבערראשונגען, ווערען מיר אבער מעהר ניט נתפעל פון קיין שום סענזאציעס און ענדערונגען, פלוצלינגדיגע לאזונגען און טרעוואגעס אין דער פאליטיק.

אין דער צייט, וואס די וויסענשאפט דיענט מיט איהרע ערפינדונגען אלע מענשען-קינדער צוגלייך, דיענט די פאליטיק נאר א געוויסער אויסדערוועהלטער גרופע — אדער א געוויסען קלאס וואס קאנטראלירט די רעגירונג און שטעהט אליין ביים רודער. דארום האט דער עהרליכער טרעגער פון דער וויסענשאפט ניט קיין שום עגאאיסטישע אינטערעסען, נאר לויטער אלטרואיסטישע, אלעם וואס ער זוכט איז בלויז נאר טובת הכלל, און דער פאליטישען איז אין ערשטער ליניע אייגענוציג און וויל אויפהאלטען זיין מאכט. צוליעב אזא ציעל וועט ער אויך בייטען זיינע געדאנקען און געטער אלע מאנטאג און דאנערשטאג פונקט ווי נעקטאים און וועט, צוליעב אייגענע אינטערעסען, די נעכטיגע אמת'ן זיינע היינט דערקלעהרען פאר שקרים און די היינטיגע פעהלערען — מארגען פאר א טוגנד...

דארום האט זיין ווארט און סענזאציע א קנאפען האפט און זיינען פארדיענט ניט קיין צוטרוי. ווערען מיר טאקע פון פאליטישע סענזאציעס זעלטען פריטשמעליעט. אונז איבערראשט ניט מעהר, למשל, ווען פרעזידענט הואווער דערקלעהרט די דעלעגאטען פון דער אינטערנאציאנאלער האנדעלס קאמער, אז די גרויסע פעלקער באוואפנונג איז די הויפט סיבה פון עקאנאמישען וועלט קריזיס, וועהרענד הואווער אליין האט אינספירירט דעם ביל פון בויען נייע קריעגס-שיפען...

נאך ווייניגער וואונדערט אונז די רעדע ביי דער דרוזעלבער קאנווענשאן פון ענגלישען דעלעגאט סער אלאן אנדערסאן געגען די אינטערנאציאנאלע טאריף ווענט און פראטעקציאנס סיסטעמען, וועלכע שטערען דעם פרייען האנדעל, וועהרענד ענגלאנד אליין איז דער פאטער פון פראטעקציאנס פאליטיק, שוין אפגעזעהן דערפון וואס בלויז די אפשאפונג פון טאריפען וועט ניט אפשאפען די קאנקורענץ און יאגעניש נאך וועלט-מערק און די סיסטעמאטישע איבערפראדוקציע, וועלכע איז א פועל יוצא פון דער קאפיטאליסטישער קאנקורענץ.

נאר מיר האבען צו די רעדנער קיין טענות ניט, ווייל יעדער דרש'נט פאר זיך אליין דירעקט אדער אינדירעקט. אין מלוכה וויל, אז נאר די צווייטע זאל זאך ענטוואפענען, אבער ניט זי, און אז בלויז יענע זאל אפשאפען טאריפען...

אזוי דרשענען פאליטישענס איבעראל און ניט בלויז אין קאבינעטען, נאר אויך אין ארגאניזאציעס, פארטייען מאנכע קהלשע אינסטיטוציעס וכדומה...

זיי ריידען איינס און טהוען פונקט דעם היפוך, שאפען געזעצען מיט לא תעשה'ס פאר אנדערע, און אליין האנדלט מען אויף צו להכעיס די אייגענע געבאטען און פרינציפען.

און דארום מאכט אויף אונז די פארזיכערונג פון לייבאר סעקרעטארי דאוס, אז די עקאנאמישע לאגע אין לאנד ווערט שוין בעסער, פונקט אזא איינדרוק ווי די "כל נדרי" מוזיק ביי דער ארבייטער רינג קאנווענשאן אין וואשינגטאן.

מיר ווערען ניט פארציטערט מעהר פון אלפאנזא'ס מאנארכיסטישען קאנדידאטען צעטעל ביי די רעפובליקאנער פארלאמענט וואהלען אין שפאניע און פון דעם ביל צו איינפיהרען א פאספארטען סיסטעם אין דער "פרייער" קענעדע וועהרענד די מאנארכיסטישע ענגלאנד טראכט גארניט דערפון.

אין דער פאליטיק איז אלץ מעגליך און יעדער אומזין און סאציאלער איבעל איז כמעט א זעלבסטפארשטענדליכע דערשיינונג...

ווען די אינטערעסען פון דער מאכט פאדערען, בעט זיך איבער אפילו אזא גליטשיגער "ליבעראל" ווי קעניג קארל פון רומעניע מיט זיינע גרעסטע שונאים פון דער ליבעראלער פארטיי, וועלכע האט איהם דעפארטירט פון לאנד, און א מעיאר פון מינעסאטא איז אפילו קאפאבעל צו האנדלען זאל זיין מיט בילינע אייער, אבי צו פארכאפען דעם בענקעל דער שטאדט רעגירונג.

צוליעב מאכט דורשט און אויטאריטעט שטיצע, וועלען גלחים, קריסטליכע יאנג מענס און אפילו פונדאמענטאליסטען זיך ניט אפשטעלען פאר אינדארסירען אזא "דעמאן", ווי די אמעריקאנער "סאציאליסטישע פארטיי", בפרט ווען זי איז היינט, אין גרונד גענומען, אידעאלאגיש און פאליטיש ניט ווייט פון זיי, און צוליעב איינפלוס און גבאות מאטיוען, שטופען זיך דער ווארשאווער "בונד" און לינקע "פועלי ציון" צו די באלאט באקסעס און "לויפען" "אלס "פרנסים" אין דער רעליגיעזער קהלה.

אויף פאליטישענס זאלט איהר קיין קשיות ניט פרעגען, ווייל פאר זיי איז הכל מותר און אלע מיטלען זיינען כשר צו אויפהאלטען די אייגענע "טארבע"!

די ציוויליזאציע האט אונז שוין בה"ש דערפיהרט צו אזא צייט, ווען די "שלומי אמוני ישראל" אין פוילען זיינען געווארען שיעור ניט א רעגירונגס פארטיי, און ווען א גלח וואס איז געווען ארגאניזירט מאסען מארד, המכונה "מלחמה", קען ניט ווערען קיין בירגער אין לאנד פון געוויסענס-פרייהייט, משמעות, אז א רעליגיעזער פיהרער טאר שוין ניט האלטען היינט פון אלטען "לא תרצח"...

אין דער צייט, ווען מען פראדוצירט שוין גומי פון בוימעל און פלאנצען, און ווען טעלעוויזיע אפאראטען געהען ווערען א הויז ארטיקעל פלאנעוועט אונזער סטייט לעדזשיסלייטשור צו באשטייערען דעם איינציגען "מאכל" פון הונגעריגע ארבייטסלאזע — טאבאק און סיגארעטס און א שפאנישער גלח, און "גרויס אינקוויזיטאר, שטעלט אוועק ביים "פאלפיט" שעלטען א רעפובליק און קיינער זאגט איהם ניט קיין קרומען ווארט.

וועל, אין די היינטיגע טעג פון "קאנסער סערומס" און טעלעפאן פארבינדונגען צווישען בואנאס איירעס און קרעמענטשוג, קען אונז אפילו ניט איבערראשען אזא פאליטישער קוריאז, אז דער דייטשער פאגראם פיהרער אדאלף היטלער שטאמט פון אונגארישע אידען און אז זיין אריגינעלער נאמען איז גאר "הייטלער".

נאכמעהר, מיר וועלען אפילו זיך ניט איבערשרעקען ווען די סענזאציע וועט זיך אויסציהען ברייטער און אויסגעפינען אז דער כוליגאן איז "מייק דעפייקס" א לייבליכער קרוב, ווייל ביידענס פראפעסיעס פון שאנד און גענגסטעריזם גראמען זיך נאך בעסער ווי פוילען מיט רומעניע, און פון וואס איז דא נתפעל צו ווערען אין דער פאליטיק בכלל? דער עצם געשעפט איז דאך באגרינדעט אויף דעמאגאגישער פאלשקייט און מאסען-נארעריי, און וואס מעהר זיינע פיהרער זיינע ניט אויסגעהאלטען, וואס מעהר זיי דרעהען דעם עולם א ספאדעק, און שפייזען איהם מיט באמבאסטישע נייעסען, קאטשקעס און ווידערשפרוכען, אלץ שטארקער ווערט זיין מאכט. דער פאליטישען ציהט יניקה פון עולם'ס לייכטזין און בויט זיין קאריערע אויף בלאפס און גלאקען-קלאנג, דאריבער שרעקט ער אונז ניט מעהר.

און וואס מעהר סענזאציעס עס ווערען ארויסגעבלאזען פון פאליטישען שופר און וואס ווילדער און פאראדאקסאלער זיי קלינגען, אלץ ווייניגער איבערראשען זיי און פארכאפען אונז, ווייל דער 'ארויסשרייענדיגער שקר" ווירקט מעהר אפשטויסענדיג ווי דער קאלטער און רוהיגער דיפלאמאטישער זשעסט.

יעס סער! די פאליטיק שרייט און דרשנט נאר פאר זיך, און דערפאר דארף מען זיך ניט וואונדערען איבער אלע איהרע גלגולים און טרעוואגעס, וועלכע ווירקען אויפ'ן ניכטערען צוהערער, ווי א שטורם אין א גלאז וואסער, ווי מעקראנאלד'ס "א ברועף" און ווי א טרייסט צו חלשות.

ציוניזם-וואוהין

פון ל. עמינרב

4.

איצט קומען מיר צו דער פעלקער ליגע.

ז' איז דאס איצט די פארקערפערונג פון אלוועלטליכען געוויסען, דער כמונה אויף דער אלוועלטליכער גערעכטיגקייט, און זי דארף דאס אכטונג געבען, אז קיינער, און מיר אידען בכלל, זאלען ניט בא'עולה'ט ווערען. זי איז דאס איצט דער באראמעטער וואס ווייזט צו וועלכער הויך דער אלוועלטליכער יושר איז געשטיגען — טא לאמיר זעהן ווי האלט עס איצט מיט דעם יושר. דענק איך ניט אז די טיטולען מיט וועלכע מען האט געקרוינט די פעלקער-ליגע, זענען בלויז פוסטע מליצות. מען טאר באמת ניט בטל מאכען די חשיבות פון דער פעלקער ליגע. ניט נאר מיר אידען, נאר אויך די פיינסטע גייסטער פון די אומות העולם האבען זייערע שעהנסטע חלומות און האפענונגען געלעגט — און לעגען נאך אויך איצט — אויף דער פעלקער ליגע.

עס איז באמת ניט קיין שפילעכיל, וואס די איינציקלאך פון די קרייז-טרעגער האבען אנגעהויבען צו אנערקענען, אז דער אידישער שלום-אידעאל מוז פארנעהמען דעם פון זייער ברוטאלען כח. איז דאס טאקע זעהר און זעהר וויכטיג וואס די פיינסטע און בעסטע צווישען זיי באמיהען זיך ערנסט און עהרליך צו פארווירקליכען אין לעבען אונזערע אלט-אידישע און נביא'שע אידעאלען וועגען שלום און יושר. איז דאס טאקע געווען און איז נאטירליך, אז מיר זאלען בשעת יעדער צרה זיך ווענדען צו דער פעלקער-ליגע נאך הילף, ווייל אויב ניט זי — טא ווער? און מיר מוזען אויך צוגעבען, אז די פעלקער-ליגע האט אפט זיך באמיהט אונז צו הילף צו קומען — אויב ניט מיט גרויסע מעשים, איז לכל הפחות — מיט פרומע וואונשען, און דאס איז, היינטיגע צייטען, אויך ניט קיין קלייניגקייט.

און איצט — אז איך האב שוין אפגעזאגט אלע שבחים און האב דערצעהלט אלע איהרע גרויסע מעלות, און האב אנגעוויזען וואס זי שטרעבט צו ווערען אין דער צוקונפט — מוזען מיר זיך אומקעהרען צו דער הארטער ווירקליכקייט, און זעהן וואס איז די פעלקער ליגע היינט צו טאג.

צוליעב וואס דארפען מיר דאס טאן? — ווייל, ווידער אמאל, די „טשארטערימטען", און די אלע וואס ווילען אונז איינרעדען הרים וגבעות, אז די פעלקער-ליגע קען פאר אונז טאן פיעל מעהר ווי צו אנשריען אמאל אויף ענגלאנד (ווען מען זאל מיט דער פעלקער-ליגע רעדען ווי עס באדארף צו זיין), און אז די פעלקער ליגע קען און ווערען אונזער שטארקסטע וואפע אין אונזער קאמף געגען די אראבער וכדומה. איז טאקע נויטיג כדי ניט צו פארפאהרען אין אלף השישי, זעהן וואו מיר האלטען מיט דער פעלקער-ליגע.

דא ווארפט זיך אונז באלד אין די אויגען, אז דעם ערשטען פידעל אין דער פעלקער-ליגע שפילען ענגלאנד, פראנקרייך און איטאליע. זיי זענען די אמת'ע בעלי-בתים פון דער פעלקער-ליגע, און זי איז דערווייל ניט מעהר ווי שפיעלצייג אין זייערע הענט. דאס מיינט אויך אז אויב אט די גרויסמאכטען וועלען אונז ניט וועלען העלפען (און בנוגע פראנקרייך און איטאליען — האב איך דאס שוין אנגעוויזען) וועלען זיי שוין געפינען מיטלען ווי אזוי איינצושטילען די פעלקער-ליגע, אז זי זאל ניט האנדלען געגען זייער ווילען. איבריגענס: עס זענען ניט באקאנט קיין פאלען ווען די פעלקער-ליגע זאל געוואגט זיין און עקשן און זיך שטארק אנטקעגנשטעלען דעם ווילען פון די גרויסע. די אונטערטעניגקייט פון דער פעלקער-ליגע צו די גרויסע געהט אזוי ווייט, אז אפט מאל מוז מען אפילו אנהויבען דענקען, אז די פעלקער-ליגע איז טאקע לכתחילה געשאפען געווארען צוליעב אט דער אונטערטעניגקייט, נאר כדי צו זיין דער משרת פון די גרויסע — און וויפיעל הילף מיר מעגען ערווארטען פון אט די דריי גרויסע, האט אונז שוין גענוג געוויזען די ביטערע ערפאהרונג.

יא, מען קאן אבער אויך אנווייזען, אז אחוץ די „גרויס-מאכטען" באטייליגען זיך נאך אין דער פעלקער-ליגע אויך די „קליין-מאכטען", און זיי האבען דארט אויך א שטיקעל דעה. איז אבער די צרה וואס אט דאס שטיקעל דעה איז ניט מעהר ווי א קליין „שטיקעל" אין פארגלייך מיט דער גרויסער דעה פון די גרויסע. אחוץ דעם איז נאך דערווייל ניט דערוויזען געווארען, אז די קליינע מלוכות ווילען זיך פאר אונז אננעהמען — און איבער גאנץ פשוט'ע טעמים.

אין באצוג צו דער הילף וואס מיר קאנען — אדער, ריכטיגער, קענען ניט — ערווארטען פון די קליינע מלוכות, זענען זיי פונאנדערגעטיילט אין עטליכע מינים.

אין פיעל פון די קליינע מלוכות (ווי, למשל, שוועדען, פארטוגאל און סיאם) וואוינען בכלל ניט קיין אידען — האבען די מלוכות איבערהויפט ניט קיין שייכות ביט אידישע ענינים. ווידער, אנדערע פון די מלוכות זענען קאטוילישע. זארגען זיי זיך קודם-כל פאר די אינטערעסען פון רוים, ניט — פון ירושלים, אויף ווי ווייט זיי האבען א דעה...

און מצד די מלוכות, וואו עס וואוינען שוין יא אידען, קענען מיר אויך קיין גרויסע טובות ניט דערווארטען. ערשטענס זענען זייערע רעגירונגען גענוג אנטיסעמיטיש אויף ניט צו שטיצען אונז; און, והשנית, זענען זיי מיטגלידער פון דער קליינער אנטאנטע (פוילען, רומעניע, טשעכאסלאוואקיען) און מוזען, דעריבער, אויספאלגען די באפעהלען פון פראנקרייך.

איז נאך דאס ווייניג — קומט נאך צו א נייער צושמעליז. א טייל פון דער פעלקער ליגע איז מוסולמאניש, און אט דער טייל האלט זיך אין איין פארגרעסערען. אחוץ פערסיע און אינדיע, וועלכע זענען מיטגלידער פון דער פעלקער-ליגע כמעט פון טאג פון איהר ענטשטעהונג, זענען איצט צוגעקומען איראק און מצרים, און, עס שיינט, אז עס איז שוין ניט ווייט דער טאג ווען אויך סיריע, טערקיי און נעזשד וועלען אהין שיקען פארשטעהער. אז זיי, אט די אלע מאכמעדאנישע פארשטעהער וועלען אויסנוצען זייער גאנצע דירעקטע און אומדירעקטע השפעה אויף דער פעלקער ליגע ניט צוליעב אונזער טובה וועגען — דארף איך אייך ניט דערצעהלען. מיר וועלען מסתמא גענוג ענערגיע דארפען פארשווענדען אויף צו מאכען זיי אומשעדליך, און דאס וועט זיין א גאנץ שווערע הלכה, ווייל נאך אלעמען, ביי היינטיגען טאג איז נאך איין אידישע מלוכה ניט קיין מיטגליד פון דער פעלקער-ליגע... עס וואלט טאקע, אגב אורחא, גארניט געשאדט, אז מיר זאלען באצייטענס צוגרייטען א נעהעריגען קבלת פנים פאר אט דעם ניי-געשאפענעם פאראיינגטען פראנט פון די מאכמעדאנישע מלוכות אין דער פעלקער-ליגע, כל זמן ער איז נאך אין די וויקעלאך.

אבער, אפילו אויסלאזענדיג די מוסולמאנישע מיטגלידערשאפט, איז די פעלקער ליגע נאך אלץ ווייט פון צו זיין אונזער גואל. דאס איז ניט חס ושלום ווייל זי טראגט א ספעציעלע שנאה געגען אונז — נאר, פשוט, ווייל זי איז ביז איצט בכלל געווען א נאר קנאפע באשיצער פון די שוואכע און די געקרייודעטע — האט זי מיט אונז, אויך אין דעם הינזיכט ניט געוואלט, אדער ניט געקענט, מאכען קיין אויסנאהמע.

וויל איך ניט נעהמען אויף זיך א קטגור-ראלע בנוגע דער פעלקער-ליגע, אבער פון דעסטוועגען איינגע פאקטען זענען כדאי צו דערמאנט ווערען.

ווי איהר ווייסט מסתמא, האט זיך כינע און אנדערע מלוכות צוריק מיט עטליכע יאהר באקלאגט אז זיי ליידען שטארק פון אפיום-האנדעל. האבען זיי געפאדערט אז די פעלקער-ליגע זאל אדער פארבאטען דאס פלאנצען פון אפיום, אדער פארבאטען דעם האנדעל. האט די פעלקער-ליגע באשטימט עפעס א קאמיסיע וואס זאל אויספארשען דעם ענין. האבען די גרויסע, וועלכע זענען דוקא פאראינטערעסירט אז דער אפיום האנדעל זאל בליהען, א וואונק געגעבען אז די פעלקער-ליגע דארף זיך אין דעם געשעפט ניט מישען — האט זי באלד אפגע'פטר'ט פון זיך דעם גאנצען עסק, און אלעס איז פארבליבען ווי געווען, הגם מען האט עפעס גערעדט פון יושר, און הגם די עקספערטען קאמיסיע עקזיסטירט נאך...

און נאך א ביישפיל: מען פלעגט ביי אונז אין געוויסע קרייזען ליעב האבען צו רעדען וועגען טראנספלאנטאציע — ד. ה. אז מיר זאלען נעהמען די אראבער און זיי ארויספעקלען פון ארץ ישראל. וואוהין — איז קיין חלוק ניט. איצט מוז מען מסתמא געוויס אין איניגע אראבישע קרייזען טראכטען ווי אזוי וואלט מען דאס דורכגעפיהרט א טראנספלאנטאציע אויף די אידען. איז דער ענין טראנספלאנטאציע גאר-גאר ניט-יושר'דיג, וואלט מען דאך געקענט דענקען, אז אין אזעלכע זאכען וואלט די פעלקער-ליגע יא געדארפט זיך אריינמישען — איז שוין פארגעקומען אזא מין טראנספלאנטאציע און זי האט ווידער אמאל באוויזען איהר שוואכקייט. נאך דער שוידערליכער מלחמה, צוריק מיט עטליכע יאהר, צווישען גריכענלאנד און טערקיי, האט די לעצטע ארויסגעטריבען פון קליין-אזיען א מיליאן מיט א פערטעל גריכען, הגם זיי האבען דארט געוואוינט אין משך פון גאנצע טויזענטער יאהרען — כמעט אזוי לאנג ווי די אידען אין ארץ ישראל. מיינט איהר זיך אז די פעלקער-ליגע האט געהאט ביז צו אפשטעלען די טראנספלאנטאציע — האט איהר א טעות. און מיט וואס האט די פעלקער-ליגע געהאלפען די פליכטלינגע אז זיי זענען שוין געקומען קיין גריכענלאנד און האבען געליטען פון כל מיני פרעניות? וועגען דעם לייענט בעסער אונזער מארגענטיי'ס זכרונות — און הגם דער ענין איז פאר אונז זעהר אינטערעסאנט (ווייל אין געוויסע פרטים איז עס זעהר ענליך צו איינינע ארץ ישראל' פראבלעמען) — איז ניט דא דאס פלאץ צו מאריך זיין וועגען דעם.

אויך פון די ארמענער קענען מיר עפעס אפלערנען. לויט דעם אפמאך פון סעוור פין 1920 האבען די גרויס-מאכטען צוגעזאגט, אז ארמעניע וועט פארוואנדעלט ווערען אין א „פרייער אומאפהענגיגער קריסטליכער רעפובליק". אפשר ווייסט איהר ווען עס האבען די גרויס-מאכטען מקיים געווען זייער הבטחה. געוויס, דוקא אין ראטען-רוסלאנד געפינט זיך יא אן ארמענישע רעפובליק, אבער דאס האט ניט מעהר קיין שייכות מיט'ן סעוור'ער אפמאך, ווי בירא-בידזשאן מיט ארץ ישראל.

און אויב מ'קען אנווייזען, אז די פעלקער-ליגע איז פטור פון סעוורער אפמאך, ווייל זי האט איהם ניט באשטעטיגט — מוז דאך אבער יעדער צוגעבען; אז די פעלקער-ליגע איז יא פאראנטווארטליך פאר די אפמאכען וועגען די רעכט פון די נאציאנאלע מינדערהייטען. לויט די אפמאכען דארפען אפגעהיט ווערען די רעכט פון מעהר ווי דרייסיג מיליאן מענשען. ווערען די רעכט איצט איבעראל ממש געטראטען מיט די פיס, און די פעלקער-ליגע טוט כמעט ווי גארניט. איך דערמאן שוין ניט די אידען, ווייל זיי רודפ'ן איז דאך שוין געווארען כמעט א היסטארישע טראדיציע אין אייראפע. אבער עס ווערען דאך אחוץ דעם גערודפ'ט, למשל, אויך קריסטען אין איראק, און די לעצטע רדיפות אויף די אוקראינער אין גאליציען. פוילען האט זיך פארפליכטעט צו אפהיטען די רעכט פון די אוקראינער אין גאליציען, און די פעל-

(פארזעצונג אויף פיירזש 3)

BANK OF MONTREAL

עטאבלירט אין 1817

א פרעזענטירונג, אין א לייכט פארשטענדליכער פארמע,
פון דער באנק'ס

האלב יעהרליכען סטייטמענט

30־טען אפריל, 1931

לייעביליטיס

לייעביליטיס צו דעם פובליקום	
דעפאזיטס — צאלבאר אויפ'ן פארלאנג און נאך נאטיס.	$665.750.090.45
באנקנאטען פון דער באנק אין צירקולאציע — צאלבאר אויפ'ן פארלאנג.	33.667.943.00
לעטערס אף קרעדיט אויסשטייענד — פינאנציעלע פאראנטווארטליכקייטען אונטערגענומען אויפ'ן באזיס פון קאסטאמערס, קאמערשעל טראנסעקשאנס (זעט די סומע (א) אין רעזורסען).	8.973.911.94
אנדערע לייעביליטיס — אייטעמס וועלכע קומען ניט אונטער די פריערדיגע העדינגס.	2.334.491.71
טאטאל לייעביליטיס צום פובליקום	$710.726.437.10
לייעביליטיס צו די שערהאלדערס	
קאפיטאל סורפלוס און ניט פארטיילטע פראפיטען און רעזערוון פאר דיווידענטען — די דאזיגע סומע פארטרעט די שערהאלדערס אינטערעסט אין דער באנק, איבער וועלכע לייעביליטיס צום פובליקום איז דאס ערשטע.	76.171.269.11
טאטאל לייעביליטיס	$786.897.706.21

רעזורסען

צו נאכקומען די פריערדיגע לייעביליטיס האט די באנק קעש אין אירע וואולטס און אין די צענטראלע גאלד רעזערוון	$ 79.312.099.47
נאוטס פון און טשעקס אויף אנדערע בענק — צאלבאר אין קעש אויפ'ן פארלאנג.	36.759.328.49
געלט אויף דעפאזיט מיט אנדערע בענק — צו באקומען אויפ'ן פארלאנג.	16.937.790.32
גאווערמענט און אנדערע באנדס און דעבענטשורס	216.329.624.76
ראיעלע סעקיוריטיס פון וועלכע כמעט אלע זענען צייטיג אין גיכען. סטאקס — ריילווי און אינדוסטריעלע און אנדערע סטאקס צו אדער נידעריגער פון מארקעט ווערט.	1.299.802.11
קאל לאאנס אויסער קאנאדע — געזיכערט ביי באנדס, סטאקס און אנדערע נעגאשיאייבעל סעקיוריטיס פון גרעסערען ווערט ווי די לאאנס, און מען קאן זיי שנעל צוריקקריגען ניט מאכענדיג קיין אומרואיגע ווירקונג אויף די צושטאנדען אין קאנאדע.	34.040.768.27
קאל לאאנס אין קאנאדע — צאלבאר אויפ'ן פארלאנג און געזיכערט ביי באנדס און סטאקס פון גרעסערען ווערט ווי די לאאנס.	11.347.487.68
טאטאל פון שנעל דערגרייכבארע רעזורסען (אין פארגלייך צו 55.72% פון אלע לייעביליטיס צום פובליקום).	$396.026.901.10
אנדערע לאאנס — צו מאנופעקטשורערס, פארמערס, סוחרים און אנדערע, אויף קאנדיציעס באשטייענד מיט שטארקער בענקינג.	361.918.245.42
בענק געביידעס — בלויז דריי פראפערטיס ווערען געהאלטען אין די נעמען פון האלדינג קאמפאניעס; דער סטאק און באנדס פון די דאזיגע קאמפאניעס זענען אינגאנצען דאס אייגענטום פון דער באנק און דערשיינען אין די ביכער צו $1.00 אין יעדען פאל. אלע אנדערע פון דער באנקס געביידעס, דער ווערט וואס שטייגט אימער מער פון $14.500.000 דערשיינען אונטער דיזער קעפעל.	14.500.000.00
ריעל עסטייט און מארטגעדזשעס אויף ריעל עסטייט — דערווארבען אין פארלויף פון דער באנקס ביזנעס און אין פראצעס וואס האלט אין פארווירקליכט ווערען.	1.780.837.77
X קאסטאמער'ס לייעביליטי אונטער לעטערס אף קרעדיט — פארטרעטען לייעביליטיס פון קאסטאמערס אויפ'ן חשבון פון לעטערס אף קרעדיט ארויסגעגעבען פון דער באנק פאר זייער אקאונט.	8.973.911.94
אנדערע אסעטס ניט איינגעשלאסען אין די פריערדיגע	3.697.809.98
מאכענדיג טאטאל אסעטס פון	$786.897.706.21
נאכצוקומען פיימענטס פון לייעביליטיס צום פובליקום פון	710.726.437.10
איבערלאזענדיג אן עקסעס פון אסעטס איבער לייעביליטיס צום פובליקום פון	$ 76.171.269.11

פראפיט און לאס אקאונט

פראפיט פאר'ן יאר געענדיגט 30־טען אפריל, 1931		$2.771.753.71
דיווידענטען באצאלט אדער צאלבאר צו שערהאלדערס	$2.160.000.00	
פראוויזיע פאר טעקס דאמיניאן גאווערמענט	280.000.00	
רעזערוואציעס פאר באנק געביידעס	200.000.00	2.640.000.00
		$ 131.753.71
באלאנס פון פראפיט און לאס 31־טען אקטאבער, 1930		947.047.38
באלאנס פון פראפיט און לאס איבערגעטראגען פאראויס		$1.078.801.09

* * *

די שטארקייט פון א באנק איז באשטימט פון איר געשיכטע, איר פאליסי, איר פארוואלטונג און פון דעם צושטאנד פון אירע רעזורסען. פאר 113 יאר איז שוין די באנק אף מאנטרעאל אין פאדערגרונט פון קאנאדער פינאנץ.

ריווערסייד-דרייוו"

פון ד. ירח.

א דראמאטישע שפיעל פון ל. קאברין אויפגעפיהרט פון מאריס שווארץ אין סטענדערד טעאטער, טאראנטא.

זאל דא גלייך פון אנהויב געזאגט ווערען אז "ריווערסייד דרייוו" איז געבוירען געווארען אין א זיידען העמדעלע. ווייל וואלט עס חלילה אריינגעפאלען צו וועמען עס איז אנדערש און ניט צו מארים שווארץ מיט זיין טרופע, וועלכע באשטעהט פון אזעלכע קינסטלער ווי אנא אפעל, לאזאר פריד, יודעל דובינסקי, סטעלא אדלער, ווינאגראדאוו און די איבעריגע, וואלט מען פון דעם גאר אזא וועזען ניט געמאכט.

די אילוזיע פון דער גאנצער דראמע פארלירט זיך גלייך ווען מען הערט ווי ביי די יפה'ס אין שטוב רעדען אלע אזא שעהנעם זאפטיגען אידיש. און פלוצלינג ווי דורך א כשוף ווען עס קומען אריין די אלטע עלטערען ווערען אלע שטומע ר"ל און די מאדאם יפה די אינגער דארף זיך מאטערען מיט א פינגער נעבאך צו ווייזען דעם אלטען אז אין ענגליש רופט זיך פינגער.

אבער לאמיר ניט כאפען ווי זאגט מען עס פיש פאר דער נעץ.

י. ד. בערקאוויטש האט א שעהנע העברייאישע דערצעהלונג מיט'ן נאמען "כרת".

אן אלטע אידישע פרוי קומט צופאהרען קיין אמעריקע צו איהר רייכען זוהן. דער זוהן האט אן אמעריקאנער פרוי, א טאכטער פון יאהודימישען ראבבי. די קינדער זענען פרעמד. פארשטעהען ניט קיין ווארט אידיש. און עס שפיעלט זיך אפ א שטילע טראגעדיע. ווען די אלטע מאמע האט איינמאל אריינגעקוקט אין קיך האט זי אויפגעהערט עסען. און ווען זי איז איינמאל געווען ביי אן אמעריקאנער לויה, האט זי דערזעהן אז אפילו קיין אידישען טויט קען מען ניט ערווארטען אין אמעריקע.

בערקאוויטש האט געשילדערט קונסטלעריש, רעאליסטיש, פיינע מאמענטען. דער זוהן איז א גוטמוטיגער אלרייטניק, וואס איז ניט מסוגל צו פארשטעהן קיין פיינע געפיהלען, די שנור איז קאלט, קארעקט, עגאאיסטיש און סנאביש. די קינדער זיינען קליינע שקצים'לאך, איינער א וואוילער שקיצ'ל, איינער ניט אזא וואוילער. בערקאוויטש האט זיך וועניג איינגעשטעלט אויף שילדערען די איינצעלהייטען פון דעם לעבען פון דעם אלרייטניק, ווייל ווי עס ווייזט אויס, האט איהם זיין קינסטלערישער געפיהל ניט דערלויבט צו אריינגעהן צו ווייט אין א וועלט וועלכע איז איהם באקאנט נאר פון אויבען אויף. קיין פראפאגאנדע האט די דערצעהלונג ניט דערהאלטען — ניט קיין אידישיסטישע ניט קיין העבראיאיסטישע, ניט קיין ציוניזם, און ניט קיין וועגעטריאניזם. כאטש די אלטע מאמע האט ניט געגעסען קיין פלייש. בערקאוויטש האט נאר אין פיינע שטריכען געשילדערט די טראגישע אינערע איבערלעבונגען פון דער אלטער מאמע.

לעאן קאברינס "ריווערסייד דרייוו" איז אזוי ענליך צו "כרת", אז מען קאן אננעהמען אז ער האט דעם סוזשעט פון דארטען אנטליהען. ראבבי שלעזינגער — איז דער טיפ פון בערקאוויטשעס ערצעהלונג. זיין טאכטער איז אויך כמעט די זעלבע. נאר קאברין האט דעם סוזשעט בעארבייט, פארברייטערט, געמאכט פון דעם א דראמע — און צו "כרת" קומט עס ניט !

די דראמע ענטהאלט אין איינינע פלעצער פיינע רעאליסטישע שטריכען, פיינע קאמישע און פאטעטישע מאמענטען — נאר דער גאנצער געבוי איז וועניג איבערצייגענד, עס דוכט זיך מיר אז קאברין קען ניט ריווערסייד דרייוו צו אינטים — אט אזא מין איינדרוק קומט ארויס פון דעם שטיק דער מאנופעקטשורער איז מיר עפעס צו אינטעליגענט און פיינפיהלענד — מסתמא זיינען פאראן אזוינע אין ריווערסייד דרייוו. נאר די גאנצקייט פון דעם כאראקטער איז אין דעם שוישפיעל ניט ארוים גוט.

דאס פלירטען פון דער טאכטער, וועלכע קען קיין ווארט אידיש ניט מיט די צוויי בחורים, דוקא אין אידיש איז ארוים אביסעל האמעטנע — איך וואלט גאר שווערען אז דער פארפאסער האט אזעלכע זאכען ניט בייגעוואוינט. דער אלטער טאטע איז מיר צופיעל געכאפט אין מאדערניזם — מילא, עס ארט איהם ניט וואס מען עסט אהן א ברכה, נאר דאס לשון איז דער עיקר — עס איז ניט נאטירליך. אזא אידען טוען ביידע זאכען וועה. דער פארפאסער האט דא גאנץ באוואוסטזיניג אוועקגעמאכט דעם טראגיזם פון רעליגיעזען מאמענט, ווייל ער האט געוואלט מאכען פראפאגאנדע פאר בויען אידישע שולען אויף ריווערסייד דרייוו. אט דער מאמענט שטעלט אוועק דאס טעאטער שטיק אויף דער זעלבער קינסטלערישער הויך ווי דאס באריהמטע שטיק פון פאר צוויי יאהרען וועלכע איז געגעבען געווארען פאר דעם בענעפיט פון דעם מושב זקנים, מיט פראפאגאנדע פאר מושב זקנים... מאדנע קומט אויך אויס צו זעהן א אידען וואס האט פארזוכט לעבען אונטער דעניקין'ען און אונטער די באלשעוויקעס, און ער ווייסט גאר ניט דעם טעם פון קינדער וועלכע זענען פרעמד פון די עלטערען. פון אידישע קינדער וואס קענען קיין אידיש ניט ריידען, וואס געהען ניט אין חדר. ער האט דאס געדארפט קומען אויסגעפינען אין אמעריקע !

היינט האט איהר אין "ריווערסייד דרייוו" א דראמאטיזירטע אילוסטראציע, אזוי צו זאגען פון דער דעבאטע אין פארווערטס: זאלען זיך עלטערען צופאסען צו קינדער און לערנען "פינגער" בלשון ענגליש גם כן פינגער". לויט דער שיטה פון אב. קאהאן, צו זאלען זיך קינדער צופאסען צום עלטערען דור און לערנען אז א קאוו איז א קאפאטעלע" און עס בלייבט הלכה כרבי כאנין, און ענטוזיאסטישע יונגע לייט פאטשען לאפקעס...

ווען איהר פרעגט מיך ווער פון די ארטיסטען האט געשפיעלט בעסער פון אלעמען, וואל איך אייך זאגען — סטעלא אדלער. אט דאס איז דאס די פרוי פון בערקאוויטשעס "כרת" — עס זאל נאר פעהלען א האר. בוכשטעבליך גערעדט. ווארום אין יענער ערצעהלונג האט די פרוי אויך בלאנדע האר. מיס אדלער האט זיך פולשטענדיג אריינגעלעבט אין דער ראל, ווייל משמעות קען זי דעם טיפ אפשר בעסער פאר דעם פארפאסער אליין. דאס איינגעל "מארדקעלע, מארדקעלע" איז געווען אויסגעצייכענט. גוט האט אויך געשפיעלט טעדי, גוט האט געשפיעלט יהודית אבארבאנעל. מאריס שווארץ אלס דער אלטער טאטע האט צייטענווייז געשטיגען צו גרויסע הויכען, און צייטענווייז געווען צו מעלאדראמאטיש. לאזאר פריד האט געשפיעלט אהן אן ערך בעסער אין "דער מאן מיט'ן פארטפעל", זיין ראל אין "ריווערסייד דרייוו" איז ניט געווען איבערצייגענד. אלע האבען געשפיעלט גוט — אויף וויפיעל דאס שטיק האט דערלויבט.

איך ברענג דעם ביישפיעל פון לאזאר פריד אלס א ראיה, פון זעהן איהם אין "ריווערסייד דרייוו' קען מען ווייט, ווייט ניט קריגען דעם ריכטיגען באגריף וועגען זיין גרויס אלס קינסטלער.

לויט דער מיינונג פון מיין ווייניגקייט איז עס געווען א טעות פון מאריס שווארץ וואס ער האט פארווענדעט אזוי פיעל קינסטלערישע און ארגאניזאטארישע כחות אויף "ריווערסייד דרייוו". פאראן אויף אידיש בעסערע שטיקער.

א פארשטאפטער מאגען

פאראורזאכט קאפ-שמערצען, שוואכע נערוועז און מוטלאזיגקייט. עס נעהמט אוועק ביי אייך דעם אפעטיט, און לאזט אייך ניט שלאפען.

עקס-לאקס

(אין ענגליש EX-LAX)

דער קענדי אפפיהר-מיטעל

האלט אייער מאגען אין ארדנונג. עס רעגולירט אייער לעבער און געדערים און האלט אייער בלוט ריין און קלאהר. דאקטוירים רעקאמענדירען עקס-לאקס פאר דער גאנצער פאמיליע.

עקס-לאקס קומט אין 2 פארמען: „טשאקאלאד" און „פינ פליוואר" (פיגען).

אין אלע דראג סטארס.

נייעס פון איבער גאנץ קאנאדע

ס. ען. אר. צאהלט רענט פאר א ליידיגען אפיס

אטאווא. —

ענטפערענדיג אויף אנפראגען פון דר. פיטער מעקגיבאן, קאנסערוואטיוו פון מאסקאקא, אנטעריא, איז אין פארלאמענט באקאנט געווארען דער פאקט, אז די פארוואלטונג פון קאנאדער נאציאנאלע אייזענבאהנען (ס. ען. אר.) צאהלט 55 טויזענט דאלאר א יאהר אין רענט פאר אן אפיס אין ניו יארק, וואס זי נוצט ניט אינגאנצען.

דער דאזיגער פאקט, צוגלייך מיט אנדערע וועגען דאס פארוואלטען פון די אייזענבאהנען וועלען אויסגענוצט ווערען אלס קריטיק פון די אייזענבאהנען ביי דער ספעציעלער קאמיסיע, וואס דארף באלד אנהויבען איהרע זיצונגען.

די פראגען האבען אויך באריהרט די פארדינסטען פון סער הענרי טהארנטאן, פרעזידענט פון די אייזענבאהנען. אלס ענטפער איז געגעבען געווארען, אז ער קריגט 75 טויזענט דאלאר א יאהר און געהעריגע הוצאות. וויפיעל די געהעריגע הוצאות זיינען איז ניט געגעבען געווארען. עס איז אויך ניט געגעבען געווארען קיין באשטימטער ענטפער אויף דער פראגע צו סער טהארנטאן קריגט נאך עקסטרא שכירות פון די אפצווייגונגען פון דער אייזענבאהן קאמפאניע ווי האטעלען, טעלעגראף קאמפאניעס און אנדערע.

האנ. מארלער קומט אויף קאנפערענץ מיט פרעמיער

אטאווא. —

האנ. הערבערט מ. מארלער, דער קאנאדער מיניסטער אין טאקיא, יאפאן, איז אנגעקומען קיין אטאווא, אויף א קאנפערענץ מיט דעם פרעמיער.

האנ. מארלערס רייזע, ווי עס איז פון פרעמיער דערקלעהרט געווארען איז א ריין דיפלאמאטישע, אבער עס ווערט דערווארט, אז ער ברענגט אויך וויכטיגע ידיעות אין באצוג צו דיפלאמאטישע און האנדעלס פארבינדונגען מיט כינע.

LOEW'S

היינט און די גאנצע קומענדע וואך.

די בארימטע אקטריסע

נארמא שירער

— אין —

„סטרענדזשערס מעי קיס"

טראצקי, „א אינטערנאציאלער באנדיט" אין קאנאדער פארלאמענט

אטאווא. —

טראצקי'ס נאמען האט פיגורירט אין אן אנפראגע אין פארלאמענט, פארבונדען מיט דעם קאנסערוואטיווסטען וועכענטליכען זשורנאל אין אמעריקע, די "סאטורדעי איווינג פאסט".

דעפיוטי ספיקער ארמאן לאווערן האט געצייגען די אויפמערקזאמקייט פון דעם פארלאמענט אויף טראצקים ארטיקלען, וואס ווערען יעצט פארעפענטליכא אין דעם אויבענדערמאהנטען זשורנאל, אלס פארשפרייטער פון קאמוניסטישער פראפאגאנדע אין קאנאדע, און האט געוואלט וויסען, צו וועט דער פאסטמייסטער דזשענעראל פארווערען דעם זשורנאל פארנאנדערגעשיקט צו ווערען דורך קאנאדער פאסט. דערביי איז טראצקי באטיטעלט געווארען אלס "דער אינטערנאציאנאלער באנדיט".

דער פאסט־מייסטער דזשענעראל איז גראד דאן, ווען די אנפראגע איז געמאכט געווארען, ניט געווען אין פארלאמענט און דערפאר האט דער ספיקער קיין ענטפער ניט געקראגען. די טויטע שטילקייט וואס האט נאכגעפאלגט דער אנפראגע האט ארויסגערופען א געלעכטער אין הויז, וועלכער האט זיך נאך פארגרעסערט, ווען א דעפוטאט האט באמערקט, אז דער ענטפער וועט אנקומען דורך פאסט.

פרעמיער בענעט האט דאן דערקלעהרט, אז ער וועט ציהען די אויפמערקזאמקייט פון דעם פאסט־מייסטער דזשענעראל צום פאקט, און מיט דעם איז דער אינצידענט דערלעדיגט געווארען אויף דערוויילע.

גרופע פינלענדער פארען אפ קיין רוסלאנד ארבעטען אין וועלדער

פארט ארטור, מאי 26.

נאהענט צו הונדערט פינלענדער פון פארט ארטור, פארט וויליאם און אנדערע פלעצער זיינען נעכטען אוונט אפגעפאהרען קיין רוסלאנד. זיי גרייטען זיך אנגעשטעלט צו ווערען אלס ארבייטער אין די וועלדער אין צפון רוסלאנד, ביים גרענעץ פון פינלאנד. איבער א טויזענט זייערע לאנדסלייט האבען זיי באגלייט צום באהן און זיי געוואונשען א גליקליכע רייזע.

אוקראינער עהרען אידישע מלחמה העלדען

נאכ'ן פאלען פון דער עסטרייכישער און רוסישער אימפעריעס, האבען די אוקראינער וואס זענען געווען צוטיילט אין די צוויי לענדער אנגעהויבען שטרעבען אויפצובויען אן אייגענע זעלבסטשטענדיגע מלוכה.

אין דיזע אנשטרענגונגען האבען זיי פיעל מאל געקראגען פאקטישע מיטהילף פון די אידען אין די געגענטען.

די אוקראינער דערמאנען מיט דאנק דעם ריין אידישען באטאליאן אין טארנאפאל און גאליציען און די גרויסע צאהל אידישע אפיצערען, סאלדאטען און בארעמהארציגע שוועסטער אין דער אוקראינער נאציאנאלער ארמיי אין גאליציען.

צווישען די בארעמהארציגע שוועסטער אין דער אוקראינער נאציאנאלער ארמיי האט זיך אויסגעצייכענט מיט איהר העלדישער ארבייט אין אוקראינישען ארמיי שפיטאל די אידישע פרוי, נינא סאקאלאוו היטעלמאכער. זי איז דערפאר געלויבט געווארען פון דעם הויפט קאלעגיום פון דער אוקראינישער ארמיי און באעהרט געווארען מיט'ן מעדאל פאר געטרייער דינסט.

די וועטעראנען פון דער אוקראינער ארמיי אין טאראנטא גיבען דעם 30־טען מאי א קאנצערט אין סטענדערד טעאטער לכבוד דער העלדין.

דער פראגראם באשטעהט פון געמישטען כאר, וואקאלע סאלאס און סימפאניע ארקעסטער נומערען. אויסער דעם אן אריגינעלער אוקראינישער באלעט.

די אראנזשירער פון דעם קאנצערט לאדען איין די אידישע איינוואוינער פון טאראנטא צום קאנצערט.

דער א"י פאוויליאן

(פארזעצונג פון פיידוש 4)

די ארץ ישראל'דיגע אינדוסטריע, ביי דער אויסשטעלונג וועט אויך זיין א ספעציעלע פארקויפס אפטיילונג, וועלכע וועט זיך געפינען אין די הענט פון א פריוואט אונטערנעהמער מענדעל כהן, וועלכער האט געשאפען אן עהנליכע אפטיילונג אויך אויף דער ענגלישער אויסשטעלונג אין וועמבלי.

אין א פאר וואכען ארום וועלען זיך עפענען די טויערען פון דער קאלאניאל אויסשטעלונג. לאמיר האפען, אז אונזער ארץ ישראל פאוויליאן וועט ניט פארשעמען אונזער לאנד אין דער גרויסער דעמאנסטראציע פון די אלוועלטליכע קאלאניאלע דערגרייכונגען.

(איטא).

טענדערס פאר דרעדזשינג

פארזיגעלטע טענדערס, אדרעסירט צו דעם אונטערגעשריבענעם און אינדארסירט "טענדער פאר דרעדזשינג, איסטערן ענטרענס אף טאראנטא הארבאר, אנטאריא", וועלען אנגענומען ווערען ביז 12 א זייגער בייטאג (דעיליט סייווינג טיים) פרייטאג, 5־טען יוני, 1931.

טענדערס וועלען נישט באטראכט ווערען סיידען זיי וועלען געמאכט ווערען אויף די פארמען וואס ווערען צוגעשטעלט פון דעם דעפארטמענט און בהסכם מיט די באדינגונגען, וואס ווערען דארט אנגעגעבען.

פאראייניגטע ספעסיפיקיישאנס, צוזאמען מיט פארמען פון טענדערס קען מען באקומען ביי דעם אונטערגעשריבענעם און אויך אין אפיס פון דיסטריקט אינזשעניר, עקוויטי בילדינג, טאראנטא, אנט.

טענדערס מוזען איינשליסען אויך טאווינג, פון דעם פלענט צו און פון דער ארבייט.

די דרעדזשעס און דאס איבעריגע פלענט, וואס וועלען באנוצט ווערען ביי דער ארבייט, דארפען זיין געהעריג רעגיסטרירט אין קאנאדע אום, אדער פאר דעם 31־טען דעצעמבער, 1929, אדער זיי דארפען זיין געבויט און רעגיסטרירט אין קאנאדע נאך יענער צייט.

צו יעדען טענדער מוז בייגעלייגט ווערען אן אקצעפטירטער טשעק אויף א געטשארטערטער באנק, צאלבאר צו ארדער פון מיניסטער אף פאבליק ווארקס פאר 5 פראצענט פון דעם קאנטראקט פרייז, אבער קיין טשעק טאר נישט זיין ווייניגער ווי פינף הונדערט דאלאר. באנדס פון דער דאמיניאן אף קאנאדע, אדער באנדס פון קענעדיען נייישאנאל רעלוויי קאמפאני וועלען אנגענומען ווערען אלס סעקיוריטי, אדער באנדס און א טשעק אויב נויטיג צו מאכען פול די סומע.

ביי ארדער,

N. DESJARDINS

סעקרעטאר.

דעפארטמענט אף פאבליק ווארקס,
אטאווא, מאי 22, 1931.

ארינא גארדענס

פרייטאג, 29־טען מאי, 8.45 אוונט

ביז א פיניש

גאס סאנענבערג
געגען
דזשא זארינאף

סעמי פיינאל

ס. סטאשיעק
געגען
דזשעק קענסאן

דזשא דעוויטא
געגען
אקסעל אנדערסאן

פרייזען: 60ס. ביז $2.25. טעקס אריינגערעכענט.

פלענער ביי מודי'ס, שאול'ס, קינג עדווארד האטעל און ארינא.

איוואן מיקאילאף

מעטשמייקער, ארענא אטלעטיק קלוב

טעל. ווייווערלי 1967.

J. BURSTEIN & CO.
ARTIST DECORATORS
PAINTING - PAPER HANGING CONTRACTORS

ספעציאליסט אין דעקארירען היימען, טעאטערס, שולען א. ד. ג. מיט די לייטעסט סטייל גלייזינג און דעזיינינג ארנאמענטאל פריי האנט ארבייט. די בעסטע מאלערייען פון לאנדשאפטען. אויך וואונדערבארע סטאקא ארבייט. קיין דזשאב איז צו גרויס אדער צו קליין.

פאלשטענדיגע צופרידענהייט.

מעסיגע פרייזען. עסטימייטס פריי

283 גרייס סטריט. טעלעפאן מעלראז 6767.

LAKESIDE HOUSE JACKSON'S POINT P. O. ONT.

מר. און מרס. אלספעקטער, פראפס.

דיזער האטעל איז באקאנט צו די טויזענטער אידען וואס קומען יעהרליך פאר זייער וואקיישאן. דיזער האטעל איז בארימט פאר ריינליכקייט און כשרות. נאר די בעסטע שפייזען ווערען דא סערווירט. ספעשעל רייטס פאר דזשון. פאר רעזערוויישאן

MR. M. ALSPECTOR.
Telephone "Sutton" or write LAKESIDE HOUSE
Jackson's Point P. O. Ont.

STANDARD THEATRE

דער בארימטער ראמאנטישער שוישפילער

סעמועל גאלדענבורג

וועלכער האט זיך נית־לאנג אומגעקעהרט פון זיין דערפאלגרייכען טור איבער דרום אמעריקע. וועט אויפטרעטען מיט זיין אהיגינעלער קאמפאניע

בלויז פאר איין פארשטעלונג

דאנערשטאג אווענט, 28־טן מאי

אין

א מענש איז ניט
- קיין מלאך -

פון ה. קאלמאנאוויטש. באזארגט זיך מיט בילעטען.

מיט דער מיטווירקונג פון: — אנא נאטאנזאן, ראזא גרינפעלד, גוירטי וויניק, יעטא צווערלינג, דוד דענק, חיים טויבער, סימאר רעכטציינ, ראובן ווענדארף און מ. האניגמאן.

היינט אווענט 8.30 און די גאנצע וואך

ROYAL ALEXANDRA

ענגלאנד' עפישע דערגרייכונג אויפ'ן לייוונט

TELL ENGLAND
POWERFUL INTENSELY GRIPPING
ANTHONY ASQUITH'S

סענסאציאנעלער פילם טריאומף פון ערנעסט ריימאנד'ס גרויסע דערצעהלונג פון רומפולער ראמאנטישער יוגענט.

לעבעדיג פארקערפערענדיג ענגלאנד'ס ווילדסטע, פראכטפולסטע אונטערנעמונג — גאליפאלי.

מאטינע — 25ס. און 50ס. אין אווענט — 50ס., 75ס. און $1.00

אלע פלעצער רעזערווירט — 2 מאל טעגליך — 2.30 — 8.30.

גארדען טעאטער

קאלעדזש און ספעדיינע

מאנטאג, דינסטאג און מיטוואך

מאי דער 25־טער, 26־טער און 27־טער

„העלס ענדזשעלס"

די בארימטע בילד, וועלכע האט געקאסט מיליאנען צו פראדוצירען.

אפ טו דעיט

$2 טאקסידאס $2

צו רענטען

אויך קאמפליט אוטפיטס

מיר גיבען א שעהנעם דרשה געשאנק צו חתנים, וועלכע ברייגנען אויך זייערע מחותנים.

— פריימאן ברידער —

571 יאנג סטריט קינגסדייל 3270.

סאלפער
ספרינגס האטעל

אין פרעסטאן

דערעפענונג מאי 24

ספעשעל רעדוצירטע פרייזען פאר דזשון

פריי טראנספארטיישאן צוויי מאל א וואך.

שעהנע רומס, גוטע בעדער, געזונטער קלימאט און פרישסטע בעסטע מאכלים סטריקטלי כשר.

סאלפער בעטס זענען רעקאמענדירט פאר די פאלגענדע קראנקהייטען: רומאטיזם, לאמבאגא, ניורייטיס, סייעטיקא, אין אלע פארמען פון ארטרייטיס, גאוט, פעטקייט, נערוועזער צושטאנד, שלאפלאזיגקייט, א. ז. וו. בעסטע באקוועמליכקייטען און צופרידענהייט גאראנטירט. פאר אלע אינפארמאציעס און רעזערוויישאנס קאן מען זיך גלייך ווענדען צו 43 סיסעל סט. טעלעפאן טרינטי 8694.

SULPHUR SPRINGS HOTEL
PRESTON, ONTARIO

THE GREATER Imperial THEATRE

אנפאנגענדיג פרייטאג.

צולאזענע יוגענט פון 1931
מאדערנע יוגענט . . . צולאזענע
לעבען פריי . . . רעוואלטירען געגען
מאדערנע עלטערן

פיטשורענדיג:

טהאמאס מיהען — דזשיימס קירקוואוד
דאראטי דזשארדען — סעסיליא לאפטוס
הארדי אלברייט

„יונגע זינדער"

אויפ'ן סטיידזש:

„פליהט אהיים"
מיט רעי טיעל
קעניג פון דזשעז

סילוויא פרום
קאנארדס טייבעלאך
דריי עליסאן שוועסטער
מערי ריעד מיידלאך

עקסטרא אטרעקשאן
הערי וועב און מילטאן דאגלעס
אלעס פאר א שפאס.

Duchess Theatre Dundas & Markham

מאנטאג, דינסטאג און מיטוואך

מאי דער 25־טער, 26־טער און 27־טער

דאס בארימטע ספארט בילד

דאנערשטאג, פרייטאג, שבת

„10 סענט א טאנץ"

LIBERTY Theatre
Dundas & Spadina

ליבערטי טעאטער

(דאנדעס און ספעדיינע עווענוי)

מאנטאג, דינסטאג און מיטוואך

מאי 25, 26, און 27

בען לייאן

— און —

ראקוועל טארעס

— אין —

„אלאהא"

College Playhouse **קאלעדזש פלייהאוז**

מיידזשאר און בראנזוויק עוו.

מאנטאג, דינסטאג, מיטוואך

מאי דער 25־טער, 26־טער און 27־טער

גרויסער דאבעל ביל

דזשעק אוקעי

— אין —

„גענג באסטער"

— און —

„ראנגא"

PEERLESS ELECTRICAL CONTRACTING Co.

עדעלייד 3758 טרינטי 7332

לאזט נישט דורך די געלעגענהייט. ספעציעלע רעדאקשאנס אויף אלע מינים עלעקטרישע ווייערינג אין הייזער.

פעקטארי פאוער אינסטאלליישאן, טעאטער און סאונד אינסטאלליישאן

אלע ארבייט גאראנטירט

פראוווט אונז אויס. עסטימייטס פריי. טאג און נאכט סערוויס.

הערי ליפאווסקי.

לעזט דעם „אידישען זשורנאל"